

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za rok 2014

Spis treści

Wstęp	3
I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	4
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej	5
2. Świadczenia z pomocy społecznej	6
2.1. Zadania własne gminy	6
2.1.1. Świadczenia pieniężne	6
2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	7
2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania	7
2.1.4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	8
2.1.5. Praca socjalna	9
2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę	11
2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze, w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11
2.3. Zadania własne powiatu	11
2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne	11
2.3.2. Domy pomocy społecznej	11
2.3.3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	13
2.4. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat	17
2.4.1. Środowiskowy Dom Samopomocy	17
3. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	18
3.1. Asystent rodziny	18
3.2. Rodziny Zastępcze	21
3.3. Usamodzielnianie wychowanków	22
3.4. Mieszkania chronione	23
3.5. Kierowanie do placówek	23
3.6. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	23
II. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	26
III. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN	26
1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym.	26
2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	29
3. Pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz osobom stosującym przemoc	30
4. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	34
5. Pomoc cudzoziemcom	35
6. Pomoc osobom niepełnosprawnym	36
7. Pomoc osobom starszym	38
8. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	40
IV. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	41
V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ O DODATKACH MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH	43
1. Świadczenia rodzinne	43
2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni	44
2.1. Fundusz alimentacyjny	44
2.2. Dłużnicy alimentacyjni	45
3. Dodatki mieszkaniowe	45
4. Dodatki energetyczne	46
VI. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI	47
VII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU	50
VIII. PRZEPISY PRAWNE	52

Wstęp

Zgodnie z art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej i kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie gminy/radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka pomocy społecznej/powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej wykonuje zadania własne gminy i powiatu oraz zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę i powiat, a także zadania z zakresu administracji rządowej.

Ośrodek realizuje zadania wynikające w szczególności z ustaw z dnia: 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Działania podejmowane przez MOPR są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 i Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2014-2016.

Główne cele realizowane przez Ośrodek to:

- 1) pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) pomoc w doprowadzaniu do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- 3) umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- 4) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej.

Do zadań MOPR należy między innymi:

- 1) analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- 3) realizowanie pracy socjalnej nakierowanej na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- 4) motywowanie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej do aktywnego udziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej,
- 5) koordynacja realizacji miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 6) opracowywanie i realizacja miejskich programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, finansowanie - ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej i dofinansowanie świadczeń określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 7) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 8) prowadzenie spraw z zakresu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) pomoc osobom usamodzielnianym,
- 10) nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej oraz wydawanie decyzji w zakresie kierowania i umieszczania w nich osób wymagających całodobowej opieki,
- 11) prowadzenie spraw związanych z organizacją prac społecznie użytecznych,
- 12) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 13) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego i Rodzinnego,
- 14) obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
- 15) realizacja zadań zleconych gminy wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 16) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 17) przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 18) realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 19) przyznawanie i wypłacanie zryczałtowanego dodatku energetycznego.

MOPR realizując swoje zadania wydał **110 826** decyzji administracyjnych, przy czym najwięcej w sprawie świadczeń z pomocy społecznej - 62,8%, następnie w sprawie świadczeń rodzinnych - 15,5%, dodatków mieszkaniowych - 11,0%, w sprawie dłużników alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego - 5,9%,

dotatków energetycznych - 3,0%, w sprawie opieki nad dzieckiem - 1,6% i najmniej - 0,2% w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej.

Tabela Nr 1. Informacja z działalności decyzyjnej MOPR za 2014 r.

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość odwołań	Ilość uwzględnionych odwołań w trybie art. 132 kpa	Sposób rozstrzygnięcia sprawy			Ilość odwołań w trakcie rozpatrywania (stan na 31.12.2014 r.)
				Stwierdzone o niedopuszc zalność wniesienia odwołania	Utrzymano w mocy		
					w całości w całości	w części w części	
ustawa o pomocy społecznej							
w sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (poza pobytem i usługami w domu pomocy społecznej)	68 646	84	2	6	51	0	9
w sprawie pobytu i usług w domu pomocy społecznej	976	16	0	1	7	0	4
ustawa o świadczeniach rodzinnych							
w sprawie świadczeń rodzinnych	17 173	325	14	10	107	1	37
ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów							
w sprawie dłużników alimentacyjnych	3 937	155	7	0	52	0	12
w sprawie funduszu alimentacyjnego	2 548	71	2	1	14	2	5
ustawa o dodatkach mieszkaniowych							
w sprawie dodatków mieszkaniowych	12 290	1 078	0	1	30	0	88
ustawa o dodatkach energetycznych							
w sprawie dodatków energetycznych	3 285	2	0	0	2	0	0
ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej							
w sprawie opieki nad dzieckiem	1 764	8	0	0	6	0	1
ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych							
w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej	207	2	0	0	0	0	0

Wpłynęło **1 741** odwołań od decyzji wydanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku (odwołania wniesiono od 1,6% wydanych decyzji).

I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pomoc społeczną dla mieszkańców Białegostoku organizuje we współdziałaniu z organami administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna oparta jest o zasadę subsydiarności (pomocniczości), co oznacza, że osoby i rodziny najpierw powinny wykorzystać własne możliwości, zasoby i uprawnienia do poprawy swojej trudnej sytuacji życiowej, a dopiero wówczas gdy nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać swoich problemów, ze wsparciem winna przyjść instytucja polityki społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Takie zdefiniowanie przepisów prawa podkreśla znaczenie współodpowiedzialności osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej za przezwyciężanie własnych problemów oraz wprowadza zasadę partycypacji, która powinna przejawiać się podejmowaniem działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku objął różnego rodzaju wsparciem w ramach pomocy społecznej ok. 6,34% mieszkańców miasta Białegostoku.

Tabela Nr 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców miasta Białegostoku

Liczba mieszkańców Białegostoku zameldowanych na pobyt stały i czasowy – stan na 31.12.2014 r.*	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Białegostoku objętych pomocą
284 472	9 415	18 022	6,34

* źródło: Gminny zbiór meldunkowy miasta Białegostoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Obsługi Mieszkańców, Referat Ewidencji Ludności

Tabela Nr 2 zawiera dane dotyczące ogólnej liczby rodzin i osób w tych rodzinach, którym w 2014 r. MOPR udzielił wsparcia w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. W drodze decyzji administracyjnej świadczenia pomocy społecznej przyznano 12 602 osobom (liczba rodzin wynosiła 9 415), w rodzinach tych było 18 022 osób, co stanowi 6,34% mieszkańców Białegostoku.

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Stosownie do ustawowych regulacji świadczenia z pomocy społecznej mają charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń uzależnione są od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny, okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy, liczby osób i rodzin potrzebujących wsparcia oraz od możliwości finansowych Ośrodka. W 2014 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

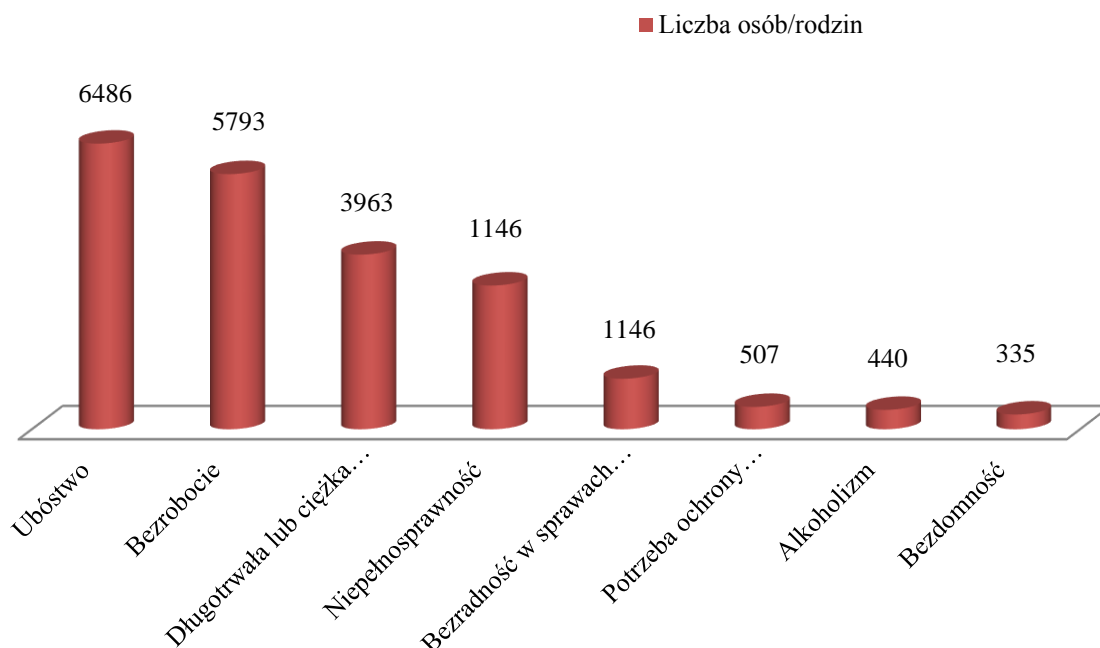
- dla osoby samotnie gospodarującej - 542 zł,
- na osobę w rodzinie - 456 zł (w przypadku rodziny),

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej, np. bezrobocie, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, uzależnienia.

Tabela Nr 3. Przesłanki przyznania pomocy wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Lp.	Trudna sytuacja życiowa	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	6 486	12 216
2.	Sieroctwo	10	16
3.	Bezdomność	335	339
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	507	2 110
	w tym: wielodzietność	163	884
5.	Bezrobocie	5 793	11 978
6.	Niepełnosprawność	3 261	5 262
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	3 963	6 897
8.	Przemoc w rodzinie	71	195
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	1 146	3 539
	w tym: rodziny niepełne	875	2 432
	rodziny wielodzietne	179	925
10.	Alkoholizm	440	621
11.	Narkomania	22	28
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	207	253
13.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą	36	111
14.	Zdarzenia losowe	16	32

Wykres Nr 1. Liczba osób/rodzin korzystających w 2014r. z pomocy społecznej ze względu na okoliczności jej przyznania (określone w art.7 ustawy)

2. Świadczenia z pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku przyznał w drodze decyzji administracyjnej (w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej) świadczenia 12 602 osobom z 9 415 rodzin. Wydał 68 646 decyzji w sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (poza pobytem i usługami w domu pomocy społecznej), w tym: 66 460 - przyznających, 461 - odmownych.

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Świadczenia pieniężne

Tabela Nr 4. Liczba osób/rodzin i osób w rodzinach oraz kwoty świadczeń zrealizowanych w ramach zadań własnych gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
1.	Zasiłki stałe	1 701 / 1 701	2 025	7 362 700
2.	Zasiłki okresowe	6 342 / 6 315	12 754	11 314 694
3.	Zasiłki celowe ogółem, w tym:	8 200 / 8 012	15 872	5 720 918
	zasiłki specjalne celowe	1 149 / 1 137	2 348	623 990
	na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	16 / 16	32	33 400

Tabela Nr 5. Liczba oraz koszt sprawienia pochówków

Liczba pochówków	Koszt całkowity (w zł)	Koszt po uwzględnieniu refundacji (w zł)
40	71 034	61 699

2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Tabela Nr 6. Liczba świadczeniobiorców oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne - zadania własne gminy

Formy pomocy - zadania własne gminy	Liczba osób, za które opłacono składkę	Kwota świadczeń (w zł)
Opłata składki za osoby: pobierające zasiłek stały, realizujące kontrakt socjalny, objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	1 480	559 284

2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania

Zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Celem wsparcia finansowego gmin w zakresie realizacji tego zadania Rada Ministrów w dniu 10 grudnia 2013 r. podjęła Uchwałę Nr 221 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. Program na szczeblu gminy realizują jednostki pomocy społecznej przy udziale innych jednostek organizacyjnych gminy. Na realizację działań przewidzianych Programem gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji zadania (w uzasadnionych przypadkach udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20%). Program umożliwia udzielanie wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 tej ustawy (150% kryterium wynosi odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej - 813 zł, na osobę w rodzinie - 684 zł). Warunkiem otrzymania przez gminę dotacji z Programu na dofinansowanie pomocy w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego, a także świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności udzielonego osobom, których dochód przekracza 100% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, ale nie przekracza 150% tego kryterium, jest przyjęcie przez gminę odpowiednich uchwał.

W związku z powyższym celem uzyskania dotacji na realizację Programu na rzecz osób posiadających dochód w przedziale powyżej 100% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej do 150% jego wysokości Rada Miasta Białystok podjęła uchwały:

- Uchwałę nr LIV/630/14 z dnia 20 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego za zakup posiłku lub żywności przyznanego w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Powyższa uchwała umożliwia przyznanie bezzwrotnej pomocy osobom samotnie gospodarującym oraz osobom w rodzinie posiadającym dochód powyżej 100% do wysokości 150% kryterium dochodowego;
- Uchwałę Nr LVIII/647/14 z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. Na podstawie tej uchwały - w ramach Programu - można udzielić pomocy bezzwrotnej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego osobom, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego.

Program umożliwia również wsparcie gmin, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, udzielą pomocy, gdy uczeń albo dziecko wyrażą chęć zjedzenia posiłku a odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola poinformuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Warunkiem przyznania tej pomocy i uzyskania na ten cel dotacji jest przyjęcie przez gminę odpowiedniego programu osłonowego.

Dlatego Rada Miasta Białystok podjęła Uchwałę nr LVIII/648/14 z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (wszedł w życie 1 maja 2014 r.). Jego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Adresatami Programu są dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W oparciu o ten dokument dyrektor szkoły lub przedszkola może udzielić pomocy w formie posiłku dziecku albo uczniowi, a Miasto Białystok wnioskować o dotację ze środków budżetu państwa. Program daje możliwość w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dziecko albo uczeń wyraża chęć zjedzenia posiłku, wydać posiłek bez decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego. Liczba

dzieci i uczniów, którym udziela się pomocy na ww. zasadach nie może przekroczyć 20% wszystkich dzieci i uczniów dożywianych w poprzednim miesiącu kalendarzowym w przedszkolach i szkołach na terenie Miasta Białegostoku. W 2014 r. w ramach ww. Programu osłonowego posiłki opłacono 475 dzieciom.

Ponadto pomoc w formie posiłku, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przyznawana jest osobom i rodzinom, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, wówczas jednak pomoc finansowana jest w całości z budżetu miasta Białegostoku (poza Programem). Posiłki na tych zasadach przyznano 407 dzieciom i 246 osobom dorosłym.

Pomocą w formie dożywiania (w ramach Programu) objęto 15 596 osób. Łączna kwota wydatkowana na pomoc w formie dożywiania (na posiłki i zasiłki celowe) w ramach Programu oraz na posiłki przyznane poza Programem wyniosła 7 070 584 zł, z tego w ramach Programu - 6 932 809 zł (środki własne 2 470 298 zł - 36%, dotacja celowa 4 462 511 zł - 64%), poza Programem - 137 775 zł (wyłącznie środki własne gminy, które przeznaczone były na sfinansowanie posiłków dzieciom i młodzieży w szkołach - 126 622 zł oraz uczestnikom Środowiskowego Domu Samopomocy - 11 133 zł). Dotacja celowa została wykorzystana w całości.

W 2014 roku dożywianie dzieci i młodzieży było realizowane w 152 placówkach na terenie Białegostoku, tj. w 89 szkołach, 57 przedszkolach oraz 6 żłobkach. Na posiłki dzieciom i młodzieży wydatkowano kwotę 1 382 419 zł, z tego 70 097 zł przeznaczono na opłacenie posiłków dzieciom i uczniom otrzymującym je bez decyzji administracyjnych i 126 622 zł na posiłki przyznane poza Programem.

Tabela Nr 7. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania – w ramach Programu

Wyszczególnienie		Liczba osób	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Osoby objęte Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ogółem, w tym w formie:		15 596	6 932 809	2 470 298	4 462 511
posiłku	dzieci do 7 roku życia	712	276 087	114 090	161 997
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 456	909 613	348 123	561 490
	dzieci i młodzież, którym wydano posiłki bez decyzji	475	70 097	25 054	45 043
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	ŚDS - 4	2 200	799	1 401
zasiłku celowego	dzieci do 7 roku życia	2 107	5 674 812	1 982 232	3 692 580
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 296			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	9 868			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	10 220			

2.1.4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2014 r. usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych były świadczone w miejscu zamieszkania przez cztery podmioty: Caritas Archidiecezji Białostockiej, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”. Obowiązujące w 2014 r. ceny odpłatności za 1 godzinę usług wynosiły: 16,50 zł (PCK, PKPS) oraz 17,90 zł (Caritas, KDN). Rada Miejska Białegostoku Uchwałą Nr XXVI/248/04 z dnia 31 maja 2004 r. ustanowiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zgodnie z tym przepisem ustalano odpłatność za przyznane usługi.

Ponadto w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 16 osób z chorobą Alzheimera. Cena odpłatności za jedną godzinę usługi wynosiła 4,09 zł.

Tabela Nr 8. Liczba osób/rodzin oraz osób rodzinach, którym przyznano usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy; kwota wydatkowana na świadczenia

Usługi opiekuńcze	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	400	416

2.1.5. Praca socjalna

Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, przy czym świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Pracę socjalną świadczone klientom korzystającym z innych świadczeń pomocy społecznej np. w formie zasiłków, jak również osobom i rodzinom wykazującym potrzebę rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. W 2014 r. pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej w ramach postępowania administracyjnego o przyznanie świadczeń oraz w sytuacji gdy była świadczona tylko praca socjalna objęto łącznie 13 832 rodzin (24 470 osób). Natomiast wyłącznie pracą socjalną (bez udzielania innych świadczeń) objęto 3 945 rodzin (8 180 osób).

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej:

- rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin dysfunkcyjnych, które z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, bezdomności, narkomanii lub innych okoliczności, znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- informowanie osób i rodzin o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy m.in. o możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych, alimentów płaconych przez fundusz alimentacyjny, podwyższenia alimentów, o możliwości rozłożenia na raty oraz umorzenia zaległości czynszowych oraz uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego,
- informowanie o możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy przy znoszeniu barier architektonicznych, dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i komputerowego,
- pomoc osobom i rodzinom w uzyskaniu wsparcia w formie żywności, odzieży, obuwia z organizacji pozarządowych, w tym z Caritas Archidiecezji Białostockiej, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Prawosławnego Ośrodka Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Schroniska Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat”, Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga”,
- wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w placówkach prowadzonych przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej (dom dla bezdomnych, noclegownia, ogrzewalnia), Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” (pokoje treningowe, ogrzewalnia), Izbę Wytrzeźwień (noclegownia funkcjonująca w okresie zimowym) oraz Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” (schronisko dla byłych więźniów);
- udzielanie pomocy zapewniającej opiekę oraz informowanie o zasadach udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych i kierowania do domu pomocy społecznej; wyjaśnianie zasad kierowania do Sądu wniosku o umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- udzielanie informacji o możliwości ubezwłasnowolnienia osoby bliskiej, leczenia psychiatrycznego bez zgody chorego; współpraca z pracownikami szpitala w Choroszczy w sprawie osób przebywających na leczeniu,
- monitorowanie w okresie jesienno-zimowym miejsc przebywania osób bezdomnych,
- zawieranie z osobami bezdomnymi programów wychodzenia z bezdomności,
- upowszechnianie ofert pracy oraz informowanie o wolnych miejscach pracy, szkoleniach i poradnictwie zawodowym, kontakt z doradcą zawodowym, motywowanie do podnoszenia kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych,
- mobilizowanie klientów do dokonywania rejestracji w urzędzie pracy (a następnie jej utrzymania), do podjęcia pracy stałej lub dorywczej, wykonywania prac społecznie użytecznych oraz motywowanie do uczestnictwa w kursach, szkoleniach podwyższających kwalifikacje bądź umożliwiających nabycie nowych umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy,
- wydawanie „karty aktywności zawodowej bezrobotnego” celem dokumentowania faktu poszukiwania pracy przez osobę bezrobotną,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu: udzielanie informacji o możliwości i formach leczenia odwykowego, wskazywanie konkretnych poradni i

- klubów abstynenckich działających na terenie miasta Białegostoku, motywowanie do podjęcia terapii, zachowywania abstynencji; wspieranie starań osób bliskich o leczenie uzależnionego członka rodziny,
- kontaktowanie się z podmiotami leczenia odwykowego tj.
 - poradniami: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, ul. Storczykowa 5; Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, ul. Radzymińska 2; NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień, ul. Sukienna 11A; NZOZ OPTIMA Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, ul. Kujawska 53/1; NZOZ VIRTUS, ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok.1;
 - klubami abstynenckimi: BSKA „Krokus”, BSKA „Tęcza”, SAKA „Arka”, SRA „Przymierze”, „Azyl”, Stowarzyszenia „Tango”, Stowarzyszenia „Tabor”;
 - ośrodkami terapii prowadzonymi przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”, Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „ETAP”, Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
 - a także z dzielnicowymi komisariatów Policji,
 - pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności - do Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku; szkół - w celu uzyskania stypendiów; do sądów i komorników oraz działu świadczeń rodzinnych - w celu uzyskania alimentów, nabycia uprawnień do zasiłków rodzinnych wraz dodatkami, a także uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego,
 - sporządzanie pism do Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku popierających wnioski o przydział lokalu socjalnego,
 - motywowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia specjalistycznego leczenia psychiatrycznego,
 - pomoc w realizacji postanowień sądu w sprawie przyjęcia osoby chorej do szpitala psychiatrycznego,
 - kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi na terapię do Klubu „Przystań” oraz do Centrum Zdrowia Psychicznego „Staszica”,
 - wnioskowanie o przydzielenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych asystenta rodziny,
 - kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze (uczestniczyło 80 osób),
 - motywowanie rodzin do podejmowania działań zmierzających do prawidłowego funkcjonowania poprzez udział w grupach socjoterapeutycznych (liczba dzieci uczestniczących w grupach - 172, liczba rodzin - 100),
 - kontakt z pedagogami szkolnymi, wychowawcami, kuratorami, lekarzami rodzinnymi, najbliższą rodziną, sąsiadami celem poprawy funkcjonowania osoby bądź rodziny w środowisku,
 - kierowanie dzieci do świetlic, w tym socjoterapeutycznych (skierowano 177 dzieci),
 - udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
 - pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu problemów wynikających z wystąpienia przemocy w rodzinie m.in. poprzez uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”, kierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w celu uzyskania specjalistycznej porady np. prawnika, psychologa,
 - udział w grupach roboczych powoływanych do rozwiązywania problemów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - współpraca z dzielnicowymi poprzez wspólne wizyty w środowisku, monitorowanie rodziny, w której występuje problem przemocy lub zagrożonej patologią,
 - podejmowanie interwencji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób, szczególnie w sprawach dotyczących małoletnich, osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, poprzez wzywanie funkcjonariuszy Policji, a także innych służb, jak np. lekarza rodzinnego, pogotowia ratunkowego; kontakt się z administracją osiedlową, sądami,
 - wydawanie klientom zaświadczeń do instytucji m.in. do sądu, Policji, komornika sądowego, Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Białymstoku, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku, Wojewódzkiej Poradni Zdrowia Psychicznego w Białymstoku, przedszkoli, szkół, uczelni oraz organizacji społecznych i pozarządowych,
 - wskazywanie rodzicom instytucji, w których można uzyskać diagnozę rozwoju i rehabilitacji dzieci,
 - monitorowanie funkcjonowania osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych w środowisku społecznym, szczególnie w okresie zimowym,
 - pomoc w uzyskaniu uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS i KRUS,
 - pomoc w realizacji programów usamodzielnienia młodzieży opuszczającej rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze,
 - składanie do sądu wniosków o objęcie rodzin nadzorem kuratora oraz o umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez ich zgody,

- kierowanie m.in. osób bezrobotnych i bezdomnych do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej oraz do Klubu Integracji Społecznej (liczba uczestników - 229, w tym przyjętych w 2014 r. - 151),
- pomoc w załatwianiu formalności związanych z umieszczeniem dziecka w przedszkolu, w tym popieranie wniosków klientów o przyjęcie dziecka do przedszkola.

Praca socjalna realizowana była również w oparciu o kontrakt socjalny, który służy wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy określającej sposób współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania problemów życiowych. W 2014 r. realizowano 872 kontrakty socjalne, z czego 801 zawarto w 2014 r. (w tym 527 w ramach projektu MOPR „Aktywność kluczem do sukcesu”), a 71 - w poprzednich latach. Spośród wszystkich osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, 479 osób zakończyło pozytywnie realizację uzgodnionych działań, 76 osób zerwało zawartą umowę. Pozostałe kontrakty realizowane są nadal.

2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę

2.1.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych usługi były świadczone przez dwie organizacje pozarządowe: Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Białymstoku i Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Okręgowy w Białymstoku. Cena odpłatności za 1 godzinę usług wynosiła 18,20 zł.

Tabela Nr 9. Liczba osób oraz kwota wydatkowana na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

Formy pomocy	Liczba osób
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	20

2.3. Zadania własne powiatu

2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone, bez względu na posiadany dochód, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest głównie przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, porady prawne udzielane są również przez prawników Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego.

W 2014r. udzielono następujących porad:

Poradnictwo psychologiczne - 2 583 porady psychologiczne 951 osobom. Zakres problemów z jakimi zgłaszali się klienci obejmował: emocjonalne radzenie sobie z przemocą domową, konflikty małżeńskie i rodzinne, tragiczne wydarzenia życiowe, utratę, osierocenie, żałobę, problemy samobójcze;

Poradnictwo pedagogiczne (udzielono 251 porad pedagogicznych 138 osobom) - porady dotyczyły trudności wychowawczych i sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą;

Poradnictwo rodzinne (udzielono 1 254 porad rodzinnych 566 osobom) - porady dotyczyły rozwiązywania problemów związanych z konfliktem małżeńskim lub rodzinnym oraz doświadczaniem przemocy domowej;

Poradnictwo mieszkaniowe i socjalne - udzielono 299 porad socjalnych i w sprawach mieszkaniowych 168 osobom. Problemy z jakimi zgłaszali się klienci dotyczyły wynajmu mieszkań z zasobów miasta;

Poradnictwo psychiatryczne (przeprowadzono 18 konsultacji psychiatrycznych z 18 osobami) - porady skierowane były do osób kwalifikowanych do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej;

Poradnictwo prawne - w OIK udzielono 1 158 porad prawnych 721 osobom. Większość z nich dotyczyła prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa spadkowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie. Prawnicy Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego udzielili 232 porady prawne 182 rodzinom, przy czym dotyczyły one tematyki prawa rodzinnego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów.

2.3.2. Domy pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku realizując zadania ustawowe w zakresie zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych wydał 96 postanowień i 976 decyzji administracyjnych.

Tabela Nr 10. Domy Pomocy Społecznej

Rodzaj orzeczenia	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka (w tym Filia w Bobrowej)	Dom Opieki Społecznej Proletariacka	DPS na terenie innych powiatów	Krajowy Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny	Ogółem
Decyzje kierujące, w tym zmiany decyzji kierujących	88	13	49	116	14	280
Decyzje umieszczające	36	9	28	0	0	73
Decyzje w sprawie opłaty	150	106	47	168	0	471
Decyzje wygaszające	61	26	4	61	0	152
Ogółem decyzje	335	154	128	345	14	976
Postanowienia	1	3	0	92	0	96

W 2014 r. do domów pomocy społecznej skierowano 157 osób (74 osoby do domów funkcjonujących na terenie Miasta Białystok, 83 osoby skierowano do DPS funkcjonujących na terenie innych powiatów), w tym 47 osób do domów pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych.

W domach pomocy społecznej umieszczono łącznie 113 osób. Natomiast na umieszczenie w domach pomocy społecznej (stan na dzień 31.12.2014 r.) oczekuje łącznie 116 mieszkańców Miasta Białegostoku.

Tabela Nr 11. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w 2014 r.

Wyszczególnienie	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka	DPS Baranowicka Filia w Bobrowej	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
Osoby somatycznie chore	36	0	0	39	75
Osoby psychicznie chore	0	0	2	26	28
Osoby niepełnosprawne intelektualnie	0	5	0	5	10
Ogółem	36	5	2	70	113

Tabela Nr 12. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej - stan na 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie	DPS Świerkowa	DPS Baranowicka	DPS Baranowicka Filia w Bobrowej	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
Somatycznie chorzy	54	0	0	8	62
Psychicznie chorzy	0	0	13	24	37
Niepełnosprawni intelektualnie	0	15	0	2	17
Ogółem	54	15	13	34	116

Koszt utrzymania mieszkańców Miasta Białystok przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2014 r. wyniósł 6 380 747 zł (na podstawie dyspozycji przekazywanych przez Ośrodek do Urzędu Miejskiego).

W 2014 r. podpisano 35 umów i 20 aneksów do umów z osobami zobowiązanymi do ponoszenia opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej.

Tabela Nr 13. Liczba umów oraz aneksów do umów w sprawie ponoszenia opłaty za pobyt

Liczba zawartych	DPS ul. Świerkowa	DPS ul. Baranowicka	Dom Opieki Społecznej ul. Proletariacka	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
umów	8	1	14	12	35
aneksów	6	4	2	8	20
Ogółem	14	5	16	20	55

Na terenie Miasta Białystok funkcjonuje:

1. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 dla osób przewlekłe somatycznie chorych, który dysponuje 184 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domu od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. wynosił 3 309 zł; od 1.04.2014 r. koszt ten wynosi 3 233 zł.

Średni przewidywany okres oczekiwania na umieszczenie wynosi: w przypadku kobiet - około 4 miesiące, w przypadku mężczyzn - około 8 miesięcy.

2. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 z Filią w Bobrowej; dysponuje łącznie 306 miejscami, w tym:

- 244 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- 26 dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- 36 dla osób przewlekłe psychicznie chorych - Filia w Bobrowej.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. wynosił 4 394 zł; od 1.04.2014 r. wynosi 4 259 zł.

Średni przewidywany czas oczekiwania na umieszczenie wynosi:

- na oddział dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie około 15 lat,
- na oddział dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przyjęcia odbywają się na bieżąco,
- na oddział dla osób przewlekłe psychicznie chorych - Filia w Bobrowej: kobiety około 1,5 roku, mężczyźni około 10 lat.

3. Dom Opieki Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących ul. Proletariacka 8 dysponuje 25 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od 1.01.2014 r. wynosi 2 600 zł.

Średni przewidywany okres oczekiwania na umieszczenie wynosi około 1 roku.

W 2014 r. MOPR podejmował działania związane z zapewnieniem opieki w domach pomocy społecznej:

- złożył w sądzie 39 wniosków o wydanie postanowień w sprawie skierowania osób bezwzględnie wymagających pomocy a niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej,
- przeprowadzał 15 rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym z opiekunami prawnymi osób przebywających w domach pomocy społecznej,
- co 6 miesięcy (oraz w miarę potrzeb) dokonywał z urzędu analizy sytuacji dochodowej mieszkańców domów pomocy społecznej oraz osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt bliskich w ww. domach,
- w przypadku, gdy dochód mieszkańca domu nie uległ zmianie, bądź zmiana dochodu nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej sporządzano pisma informujące, iż dotychczasowa decyzja w sprawie opłaty nadal obowiązuje, a w przypadku, gdy dochód osób zobowiązanych nie przekraczał kwoty ustawowego kryterium przewidzianego dla osoby lub rodziny, redagował pisma do zobowiązanych, informujące iż nie podejmuje się dalszych działań zmierzających do ustalenia zobowiązania.

2.3.3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej, prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jest ośrodkiem o zasięgu lokalnym, którego podstawowe zadanie to podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w sytuacji nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. przemocą domową, tragicznym wydarzeniem życiowym (utrata, osierocenie, żałoba), problemem samobójstwa, kryzysem małżeńskim, trudnościami wychowawczymi, kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą chorobą, bezradnością.

Ośrodek obsługuje teren miasta Białystok i służy pomocą każdemu, kto znajdzie się w stanie kryzysu. Po zdiagnozowaniu sytuacji, ustalana jest najwłaściwsza forma pomocy i miejsce jej uzyskania. Pierwsza pomoc obejmuje wsparcie psychologiczne, możliwość odreagowania trudnych emocji i w razie potrzeby udzielenie schronienia.

Do zadań Ośrodka należy:

- interwencja kryzysowa, również w miejscu zamieszkania osoby zwracającej się o pomoc,
- specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, prawne,
- prowadzenie całonocnych dyżurów interwencyjnych,
- psychoterapia kryzysowa (indywidualna i rodzinna),

- zapewnienie czasowego pobytu kobietom oraz kobietom z dziećmi znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym w sytuacji zagrożenia życia bądź bezpieczeństwa spowodowanego przemocą domową,
- prowadzenie tematycznych grup terapeutycznych oraz grup wsparcia,
- prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- pomoc socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin objętych pomocą OIK,
- tworzenie systemu wsparcia społecznego dla osób w sytuacji kryzysowej oraz rodzin znajdujących się w izolacji społecznej,
- współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie i współorganizowanie akcji mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- interwencje w sytuacjach wydarzeń traumatycznych w skali masowej.

Tabela Nr 14. Zadania realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2014 r.

Lp.	Forma pomocy - zadania własne powiatu	Liczba osób objętych pomocą
1.	Interwencja kryzysowa - pomoc doraźna i terapeutyczna	2271
2.	Poradnictwo psychologiczne	951
3.	Poradnictwo rodzinne	566
4.	Poradnictwo prawne	721
5.	Poradnictwo socjalne (w tym mieszkaniowe)	168
6.	Poradnictwo pedagogiczne	138
7.	Konsultacje psychiatryczne	18
8.	Praca z osobami stosującymi przemoc	185
9.	Schronienie w hostelu (kobiety i dzieci)	89
10.	Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy	18
11.	Grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc	56
12.	Grupy socjoterapeutyczne (dzieci i rodzice)	20
13.	Warsztaty „Szkoła dla Rodziców”	13
14.	Terapia par i rodzin	40

Interwencja kryzysowa

W 2014 r. przeprowadzono 7 261 interwencji. Z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 2 271 osób (2 013 osób/rodzin, w rodzinach tych było 5 033 osób), w tym 1 199 osób po raz pierwszy i 1 072 osób, którym udzielano wsparcia w poprzednich latach.

Tabela Nr 15. Sytuacja rodzinna osób korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Stan cywilny	Liczba osób
Żonaty/zamężna	789
Rozwiedziony/rozwiedziona	238
Konkubent/konkubina	91
Wdowiec/wdowa	67
Kawaler/panna	297
Separacja	20
Brak danych	769
Razem	2271

Tabela Nr 16. Problemy zgłaszane przez osoby korzystające z pomocy OIK

Zgłaszane problemy	Liczba osób*	Liczba interwencji
Współzależnienie od alkoholu	541	1153
Przemoc ze strony bliskich	507	1475
Konflikt małżeński i w konkubinacie	414	1028
Konflikt rodzinny	363	632
Trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym	215	476
Rozwód	199	436
Stosowanie przemocy	185	314

Problemy emocjonalne	148	467
Problemy wychowawcze	138	251
Alkoholizm własny	123	201
Bezrobocie	121	283
Zaburzenia psychiczne	108	276
Rozstanie z bliską osobą	80	175
Bezdomność	78	230
Długi	74	108
Samotność	66	114
DDA (dorosłe dziecko alkoholika)	64	146
Ubóstwo	63	111
Choroba	63	112
Konflikt z dorosłymi dziećmi	58	82
Zdrada partnerska	56	119
Wydarzenie traumatyczne	54	129
Złe warunki mieszkaniowe	53	83
Trudności adaptacyjne	49	67
Utrata bliskiej osoby	48	120
Myśli samobójcze	46	58
Separacja	44	57
Kryzys wartości	39	55
Problemy dorastania	37	70
Uzależnienie od narkotyków	33	52
Utrata pracy	24	31
Eksmisja	21	26
Dziecko alkoholika	20	24
Walka o odzyskanie władzy rodzicielskiej	18	28
Tendencje samobójcze	16	21
Uzależnienie od leków, hazardu	14	59
Zagrożenie eksmisją	13	14
Konflikt z zakładem pracy	13	33
Trudności szkolne	13	17
Przemoc ze strony obcych	12	15
Stan po próbie samobójstwa	8	16
Izolacja	4	4
Ofiara handlu ludźmi	1	4

* Zestawienie obejmuje zarówno problemy zgłaszane jako podstawowe, jak również współwystępujące, które złożyły się na nasilenie sytuacji kryzysowej.

Oprócz ww. działań specjaliści OIK prowadzili terapię par i rodzin, w której uczestniczyło łącznie 40 osób.

Udzielanie schronienia kobietom oraz kobietom z dziećmi

Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi hostel z 15 miejscami. W 2014 r. udzielił schronienia 89 osobom, w tym 44 kobietom i 45 dzieciom, przy czym 6 kobiet skorzystało ze schronienia dwukrotnie. Z powodu doświadczania przemocy przyjęto 42 osoby, 1 osoba była ofiarą handlu ludźmi.

Okres pobytu w hostelu OIK wynosił 14 dni, w wyjątkowych sytuacjach był przedłużany do trzech miesięcy. Średni okres pobytu wynosił 36 dni.

Prowadzenie grup wsparcia, socjoterapeutycznych, szkoły dla rodziców

1. Grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych

Celem zajęć grupowych było udzielenie wsparcia psychologicznego osobom doznającym przemocy oraz doskonalenie przez nie umiejętności radzenia sobie z tym problemem, umiejętności wydobywania własnych zasobów i umacniania poczucia własnej wartości, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji oraz radzeniu sobie ze stresem.

W 2014 r. miała miejsce kontynuacja pracy pierwszej grupy, która rozpoczęła się we wrześniu 2013 r., a skończyła w czerwcu 2014 r. Następna grupa rozpoczęła pracę we wrześniu 2014 r., a planowany jej termin zakończenia to czerwiec 2015 r. W 2014 r. odbyło się łącznie 28 spotkań, w których uczestniczyło 18 osób.

2. Grupy socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 8-12 lat

Podczas spotkań realizowane były cele terapeutyczne, edukacyjne oraz poznawcze ukierunkowane na likwidowanie skutków urazu związanego z byciem świadkiem i ofiarą przemocy domowej, urazu rozvodu rodziców, urazu wychowywania się w rodzinie alkoholowej. Realizowano zadania służące: budowaniu więzi w grupie, budowaniu atmosfery zaufania i bezpieczeństwa, rozpoznawaniu i nazywaniu uczuć, nabywaniu umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, rozwiązywaniu konfliktów, budowaniu pozytywnego i adekwatnego obrazu siebie, poznawaniu pozytywnych form spędzania wolnego czasu.

W 2014 r. kontynuowano zajęcia grupy socjoterapeutycznej, które rozpoczęły się we wrześniu 2013 r., a zakończyły w czerwcu 2014 r. W tym czasie odbyło się 28 spotkań, w których uczestniczyło 8 dzieci. Od października 2014 r. rozpoczęły się spotkania kolejnej grupy, które zakończą się w czerwcu 2015 r. Między październikiem, a grudniem 2014 r. odbyło się 14 spotkań, w których uczestniczyło 12 dzieci.

3. Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców pn. „Szkoła dla Rodziców”

W 2014 r. zorganizowano warsztaty psychoedukacyjne „Szkoła dla rodziców”, na które złożyło się 10 spotkań po 4 godziny każde. Były one adresowane do rodziców bądź opiekunów dzieci z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą domową w ramach projektu „Bezpieczna Rodzina”. Uczestniczyło w nich 13 osób. Celem warsztatów było doskonalenie umiejętności wychowawczych poprzez budowanie relacji dorosły - dziecko opartej na dialogu, okazywaniu szacunku dla uczuć i potrzeb dziecka, akceptowaniu trudności i ograniczeń, obdarzaniu zaufaniem, dostrzeganiu starań i mocnych stron dziecka, egzekwowaniu wymagań, pozwalaniu na ponoszenie przez dziecko konsekwencji własnych zachowań.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc

Głównym celem programu jest powstrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie przed kontynuacją takich zachowań, spowodowanie zmiany postaw osób stosujących przemoc, zwiększenie ich wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie oraz zdolności samokontroli agresywnych zachowań, zdobycie przez nich umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy, zwiększenie zdolności do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

W 2014 r. odbywały się spotkania pięciu grup korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz prowadzono pracę indywidualną.

1. Grupa korekcyjno-edukacyjna w Areszcie Śledczym

Od stycznia do kwietnia 2014 r. odbywały się spotkania grupy korekcyjno-edukacyjnej dla mężczyzn w Areszcie Śledczym w Białymstoku. Była to kontynuacja zajęć rozpoczętych w październiku 2013 r. W 2014 r. zrealizowano 15 trzygodzinnych spotkań. Uczestniczyło w nich 6 osób, z których 4 osoby ukończyły pełny cykl zajęć.

W październiku 2014 r. rozpoczęto spotkania drugiej grupy korekcyjno-edukacyjnej dla mężczyzn. Od października do grudnia 2014 r. zrealizowano 8 spotkań, w których uczestniczyło 14 osób. Zajęcia będą kontynuowane w 2015 r.

2. Grupy korekcyjno-edukacyjne otwarte prowadzone w OIK

W 2014 r. prowadzono trzy edycje grupy korekcyjno-edukacyjnej o charakterze otwartym. Do lutego 2014 r. kontynuowano zajęcia rozpoczęte we wrześniu 2013 r. Zajęcia następnej grupy odbywały się od lutego do czerwca 2014 r. Trzecia grupa rozpoczęła pracę we wrześniu 2014 r., a planowanym terminem jej ukończenia jest luty 2015 r.

Łącznie w 2014 r. odbyło się 38 trzygodzinnych spotkań grup korekcyjno-edukacyjnych. Uczestniczyło w nich łącznie 30 osób (8 osób było zobowiązanych wyrokiem sądu), w tym pełny cykl zajęć ukończyło 9 osób.

3. Spotkania indywidualne realizowane w ramach programu

Na terenie OIK, Aresztu Śledczego oraz w środowiskach rodzinnych przeprowadzono 314 spotkań z osobami stosującymi przemoc oraz potencjalnymi uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Ogółem wymiar pracy indywidualnej wyniósł 325 godzin ze 185 osobami. Pracę indywidualną prowadziło 14 pracowników OIK.

W 2014 r. specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej (psycholodzy, terapeuci, specjaliści pracy z rodziną) uczestniczyli w 1 404 posiedzeniach grup roboczych odbywających się w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny. W 14 przypadkach taka procedura została wszczęta przez pracowników Ośrodka.

Inne działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej

1. Uczestniczenie pracowników OIK w następujących akcjach:

- pełnienie dyżurów (psycholog, prawnik) w ramach XII Podlaskich Dni Rodziny,

- pełnienie dyżurów (psycholog) organizowanych w Stowarzyszeniu „Szansa” w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem,
- pełnienie dyżurów (psycholog, specjalista pracy z rodziną, terapeuta, prawnik) w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Białymstoku w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem.
- 2. Prowadzenie spotkań i wygłoszenie wykładów:
 - spotkanie informacyjne o zadaniach OIK, zakresie udzielanej pomocy i realizowanych projektach dla studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku (kierunek praca socjalna),
 - spotkanie informacyjno-edukacyjne dla studentów Uniwersytetu w Białymstoku Wydział Pedagogiki i Psychologii (kierunek polityka społeczna),
 - spotkanie informacyjno-edukacyjne dotyczące działalności OIK przeprowadzone dnia 10.07.2014 r. dla uczniów V Liceum Ogólnokształcącego,
 - wykład dla księży w Centrum Laikatu na temat psychologicznych aspektów przemocy w rodzinie,
 - wykład dla uczestników Seminarium Naukowego zorganizowanego w związku z ogólnopolską akcją „16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet”,
 - spotkanie ze studentami II roku Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku na temat historii oraz wykonywanych przez Ośrodek zadań.

Spotkania superwizyjne

Pracownicy OIK korzystali ze spotkań superwizyjnych. Podczas tych spotkań omawiane były bieżące sprawy oraz trudności z jakimi spotykają się pracownicy podczas pracy z klientami. W 2014 r. odbyło się 5 takich spotkań. Uczestniczyło w nich od 6 do 8 osób. Spotkania były finansowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

2.4. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

2.4.1. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. 11 Listopada 6

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez MOPR jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (dysponuje 51 miejscami). Ze świadczonych usług w 2014 r. korzystały 52 osoby, w tym 6 osób z przewlekłą chorobą psychiczną i 46 osób upośledzonych umysłowo ze sprzężonymi zaburzeniami. Ponadto w 2014 r. 2 osobom wydano skierowania do ŚDS prowadzonego przez MOPR (są na liście osób oczekujących na umieszczenie).

I. Formy prowadzonej działalności

Zajęcia dla uczestników prowadzone były (indywidualnie oraz w kilkusobowych grupach) w pracowniach:

- plastyczna,
- gospodarstwa domowego z elementami rękodziela,
- komputerowo-wydawnicza,
- techniczna,
- kulturalno-oświatowa z elementami relaksacji,
- usprawniania fizycznego,
- muzyczna z elementami teatru,
- treningu kulinarnego.

Podczas prowadzonych zajęć realizowano tematykę związaną z daną pracownią w ramach terapii zajęciowej oraz treningi: samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, spędzania czasu wolnego.

Środowiskowy Dom Samopomocy w roku 2014 oprócz treningów realizował następujące zadania:

1. Konsultacje terapeutyczne, poradnictwo socjalne:
 - indywidualne rozmowy wspierające,
 - prowadzenie edukacji i instruktażu wobec uczestników i ich rodzin,
 - prowadzenie grupy wsparcia z elementami psychoedukacji w cyklu cotygodniowych spotkań,
 - opracowanie i wdrożenie programu grupy edukacyjnej dla uczestników ŚDS.
2. Profilaktyka zdrowotna:
 - pomoc doraźna,
 - podawanie leków godzinowych,
 - pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
 - profilaktyka i ochrona zdrowia,
 - trening higieniczny.
3. Umożliwienie spożywania gorącego posiłku w trakcie pobytu w ŚDS.

W 2014 r. kontynuowano działalność grupy wsparcia z elementami psychoedukacji. W zajęciach uczestniczyło średnio 18 osób.

Opracowano i wdrożono program grupy edukacyjnej z zakresu seksualności osób niepełnosprawnych. W powyższych zajęciach realizowanych w cyklu spotkań cotygodniowych brało udział około 20 osób.

II. Praca socjalna realizowana była poprzez działania:

- pomoc uczestnikom w rozwiązywaniu problemów, z którymi nie są w stanie sami sobie poradzić (m.in. pomoc w ustaleniu zadłużenia, pomoc w założeniu konta w banku, kompletowanie niezbędnych dokumentów),
- poradnictwo socjalne (udzielenie informacji w zakresie aktualnych przepisów prawnych dotyczących pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe, m.in. udzielano informacji o zasadach i warunkach otrzymania pomocy finansowej o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, poinformowano o możliwości ubiegania się o miejsce w domu pomocy społecznej i udzielono pomocy w wypełnianiu dokumentów do ww. domu),
- współpraca z instytucjami w celu pełnej integracji ze społeczeństwem (udzielono pomocy w otrzymaniu i złożeniu niezbędnych dokumentów w ZUS, podjęto współpracę z lekarzem specjalistą w celu kontynuacji leczenia psychiatrycznego, współpracowano z pracownikami socjalnymi ZPS nr 1-8 w celu poprawy jakości życia uczestników).

Ponadto w 2014 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Pogodnej 63 prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Białostockiej gdzie skierowano 48 osób (5 osób jest na liście oczekujących - 3 osoby skierowano w poprzednich latach, 2 osoby w 2014 r.).

3. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

W oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano 1 764 decyzji, w tym:

- przyznających - 626,
- odmawiających - 5,
- zmieniających - 208,
- wygaszających - 166,
- innych - 759:
 - ✓ stwierdzających świadczenia nienależnie pobrane - 26,
 - ✓ umarzających świadczenia nienależnie pobrane - 3,
 - ✓ odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - 475,
 - ✓ ustalających opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - 3,
 - ✓ umarzających zaległości w opłacie za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - 5,
 - ✓ odstępujących od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 238,
 - ✓ ustalających opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 2,
 - ✓ umarzających zaległości w opłacie za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 7.

3.1. Asystent rodziny

Zadania asystenta rodziny określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego rolą jest skuteczna pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, po otrzymaniu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przeprowadza wywiad środowiskowy. Jeżeli z analizy sytuacji wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, pracownik za zgodą rodziny kieruje wniosek do Dyrektora MOPR, który przydziela rodzinie asystenta rodziny lub występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 201 ww. ustawy sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wspierane były przez asystentów MOPR i Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga” (umowa nr 663/2014 z dnia 27.01.2014 r. zawarta pomiędzy Miastem Białystok a Stowarzyszeniem dotycząca realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Ośrodka działającego na rzecz wsparcia rodzin i dzieci z terenu Miasta Białegostoku w roku 2014”).

Tabela nr 17. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2014 r.

Liczba rodzin Institucja wspierająca	Liczba rodzin objętych wsparciem w latach 2012-2013 (kontynuacja w 2014 r.)	Liczba rodzin zgłoszonych do objęcia wsparciem w 2014 r. (na wniosek pracownika socjalnego za zgodą rodziny lub zobowiązanych do współpracy przez sąd)	Razem	Liczba dzieci przebywających w rodzinach objętych wsparciem asystenta
MOPR	84	72	156	362
Stowarzyszenie „Droga”	15	25	40	83
Ogółem	99	97	196*	445

* 2 rodziny występują w 2 podmiotach z uwagi na zmianę instytucji wspierającej

Tabela Nr 18. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta na wniosek pracownika socjalnego za zgodą rodziny

Rodziny wskazane do współpracy przez pracownika socjalnego Institucja wspierająca	Liczba rodzin, które wyraziły zgodę na współpracę w latach 2012-2013 (kontynuacja w 2014 r.)	Liczba rodzin, które wyraziły zgodę na współpracę w 2014 r.	Razem
MOPR	77	58	135
Stowarzyszenie „Droga”	14	23	37
Ogółem	91	81	172

Tabela Nr 19. Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny

Zobowiązanie przez sąd w latach Institucja wspierająca	Zobowiązanie do współpracy z asystentem w latach 2012-2013 (kontynuacja w 2014 r.)	Zobowiązanie do współpracy z asystentem w roku 2014	Łącznie
MOPR	10	16	26
Stowarzyszenie „Droga”	0	4	4
Ogółem	10	20	30*

* w tym: 6 rodzin zostało objętych wsparciem na wniosek pracownika socjalnego za zgodą rodziny, później zobowiązanych do współpracy przez sąd (2 rodziny w latach 2012-2013 i 4 rodziny w 2014 r.)

W 2014 r. w Zespole ds. Asysty Rodzinnej MOPR zatrudnionych było 12 asystentów (10 etatów). Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu gminy oraz dotacji budżetu państwa (Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2014 r.)

Asystenci MOPR wykonywali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy. Spotykali się z rodzinami w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi pracował asystent w tym samym czasie nie przekraczała 15.

- Zadania realizowane przez asystentów rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2014 r. (art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):
 - opracowali 65 planów pracy z rodziną we współpracy z pracownikami socjalnymi, w tym 3 z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
 - dokonali 154 okresowych ocen sytuacji rodzin,
 - monitorowali funkcjonowanie 39 rodzin po zakończeniu pracy z rodziną,
 - zakończyli współpracę z 49 rodzinami ze względu na osiągnięte cele - 16 rodzin, na zaprzestanie współpracy z asystentem - 25 rodzin, z uwagi na brak efektów - 4 rodziny, zmianę metod pracy, w tym zmianę adresu pobytu - 4 rodziny,
 - na wniosek sądu sporządzili 31 opinii o rodzinie i ich członkach; asystenci rodziny byli powoływani na świadków w sprawach sądowych dotyczących rodzin objętych wsparciem,
 - zorganizowali 144 grupy robocze, podczas których omawiali sytuację rodzin, podejmowali wspólne działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny,

- współpracowali z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy, uczestniczyli w 58 grupach roboczych powołanych w ramach procedury Niebieskie Karty; pracowali z 51 rodzinami objętymi procedurą Niebieskiej Karty,
- uczestniczyli w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- skierowali 75 osób do poradnictwa prawnego.

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej były realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, w związku z czym asystenci współpracowali z jednostkami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny, m.in. brali udział w „XII Podlaskich Dniach Rodziny” ogłoszonych przez ROPS w Białymstoku oraz akcji „Bezpieczne wakacje”, informowali rodziny o możliwości uzyskania „Białostockiej Karty Dużej Rodziny” oraz „Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny”, towarzyszyli przy załatwianiu spraw urzędowych itp.

Asystenci rodziny podejmowali planowe działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności były to działania w zakresie prawidłowego wypełniania tych funkcji oraz dotyczące sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej, finansowej i zawodowej.

2. Efekty działań asystentów rodziny:

- 20 dzieci wróciło do rodzin biologicznych,
- 61 rodziców zgłoszono do udziału w szkole dla rodziców,
- 18 osób uczęszczało na terapię małżeńską lub indywidualną,
- 28 dzieci zgłoszono do programu „Wychowawca Podwórkowy”,
- 74 dzieci zgłoszono do placówek wsparcia dziennego,
- w 99 rodzinach ustalono zasady panujące w rodzinie i podział obowiązków,
- prowadzono mediacje w rodzinie - 40 rodzin,
- poprawa relacji w rodzinie (reintegracja rodzin) - 41 rodzin,
- 13 dzieci uzyskało wsparcie wolontariusza (odrabianie lekcji, spędzanie czasu wolnego itp.),
- 27 rodzin złożyło wnioski o lokal mieszkalny,
- poprawa utrzymania lokalu w czystości (m.in.: odkaraluszanie, odpluskwanie, usuwanie pleśni) - 49 rodzin,
- 51 rodzin otrzymało dodatek mieszkaniowy,
- pomoc w złożeniu wniosku o oddłużenie mieszkania - 20 rodzin,
- poprawa wyposażenia lokalu (pomoc w uzyskaniu sprzętu gospodarstwa domowego i wyposażeniu mieszkania, poprawa warunków mieszkaniowych) - 62 rodziny,
- 32 rodziny zostały zmotywowane do wykonania remontu mieszkania,
- 27 osób podjęło terapię odwykową,
- 12 osób podjęło terapię psychiatryczną,
- 18 osobom udzielono pomocy w składaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niezdolności do pracy,
- 103 osoby podjęły bądź kontynuują leczenie u lekarzy specjalistów,
- w 46 rodzinach opracowano budżet domowy,
- w 56 rodzinach udzielono pomocy w planowaniu wydatków,
- 36 osób podjęło zatrudnienie lub staż,
- pomoc w sporządzeniu CV - 18 osób,
- 28 osób wzięło udział w szkoleniach, kursach, projektach,
- 5 osób podjęło naukę,
- 39 rodzin zgłoszono do akcji „Szlachetna paczka”.

3. Projekty realizowane przez Zespół ds. Asysty Rodzinnej:

- prowadzono grupę wsparcia pod nazwą „Herbatka u asystenta” - odbyło się 19 spotkań,
- zorganizowano 2 konkursy dla rodzin objętych wsparciem asystenta „Moje bezpieczne wakacje” i „Ozdoba Bożonarodzeniowa”,
- prowadzono akcję „Rzecz za uśmiech” (wymiana ubrań, artykułów gospodarstwa domowego, wyposażenia mieszkania, zabawek itp.),
- prowadzono porady rodzicom w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych m.in. za pośrednictwem strony internetowej,
- zostały wydrukowane ulotki informujące o działalności Zespołu ds. Asysty Rodzinnej.

4. Asystenci rodziny podnosili kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną oraz korzystali ze spotkań superwizyjnych (podczas tych spotkań omawiana była tematyka dotycząca przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu - uczestniczyło w nich 7 asystentów).

3.2. Rodziny Zastępcze

W 2014 r. na terenie Białegostoku funkcjonowało 258 rodzin zastępczych, w których przebywało 347 dzieci.

Tabela Nr 20. Typy rodzin zastępczych

Typ rodziny zastępczej						Łącznie liczba rodzin	Łącznie liczba dzieci
Spokrewniona		Niezawodowa		Zawodowa			
liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci		
167	209	74	87	17	51	258	347

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyznawane są świadczenia finansowe o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym.

Świadczenia obligatoryjne przyznawane rodzinom zastępczym

W zakresie świadczeń obowiązkowych rodzinie zastępczej, na każde umieszczone w niej dziecko przyznawana jest pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów jego utrzymania:

- 660 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1 000 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Rodzinom zastępczym na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wypłacany jest dodatek nie niższy niż w kwocie 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Odrębnym uprawnieniem o charakterze obowiązkowym jest wynagrodzenie wypłacane osobom pełniącym funkcje rodziny zastępczej zawodowej. Wynagrodzenie ma charakter comiesięczny i nie może być niższe niż kwota 2 000 zł. W przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego kwota nie może być niższa niż 2 600 zł. Od wyżej wskazanych wynagrodzeń opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne oraz fundusz pracy.

Świadczenia fakultatywne przyznawane rodzinom zastępczym

Rodzinom zastępczym udzielane były świadczenia o charakterze uznaniowym:

- dofinansowanie do wypoczynku dzieciom z rodzin zastępczych przyznawane było w oparciu o zasady określone w Zarządzeniu Nr 4442/14 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie przyznawania dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej służyło zabezpieczeniu podstawowych potrzeb dziecka m.in. zakup łóżeczka, wózka, fotelika do samochodu (średnia wysokość świadczenia wynosiła 730 zł),
- inne zdarzenie mające wpływ na jakość sprawowanej opieki, świadczenie to przyznane zostało 58 rodzinom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji z powodów zdrowotnych, niepełnosprawności, a także niskiego dochodu; uzupełniono braki w zakresie podstawowego sprzętu agd, rehabilitacyjnego oraz wyposażenia mieszkania.

Tabela Nr 21. Świadczenia pieniężne przyznawane rodzinom zastępczym w 2014 r.

Formy pomocy	Typ rodziny zastępczej						Łącznie kwota (w zł)
	Spokrewniona		Niezawodowa		Zawodowa		
	liczba świadczeń	kwota (w zł)	liczba świadczeń	kwota (w zł)	liczba świadczeń	kwota (w zł)	
Świadczenie na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2194	1 903 901	478	443 647	469	454 683	2 803 101

Wynagrodzenie i należne składki rodzin zastępczych zawodowych i z tytułu pełnienia funkcji rodziny pomocowej	0	0	0	0	193	551 193	551 193
Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	22	13 828	13	6 650	16	16 625	37 103
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka (raz w roku)	62	16 404	13	2 450	20	5 821	24 675
Inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	48	83 761	10	16 897	0	0	100 658

3.3. Usamodzielnianie wychowanków

Pomoc z tytułu usamodzielniania przysługuje wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. instytucjonalną pieczę zastępczą oraz placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Tabela Nr 22. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
88	426 748	14	62 604	19	53 937	543 289

W 2014 r. usamodzielniano 125 wychowanków rodzin zastępczych.

Tabela Nr 23. Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
64	305 119	12	70 575	10	27 000	402 694

W 2014r. usamodzielniano 93 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela Nr 24. Usamodzielnianie wychowanków placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych, domów pomocy społecznej)

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
18	51 497	4	14 823	4	9 998	76 318

W 2014r. usamodzielniano 25 wychowankom placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Oprócz usamodzielnianych wychowanków wymienionych w tabelach nr 22, 23, 24 uwzględniono osoby będące w procesie usamodzielnienia lub korzystające wyłącznie z mieszkań chronionych.

3.4. Mieszkania chronione

W Białymstoku funkcjonuje 5 mieszkań chronionych przeznaczonych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Mieszkania chronione zlokalizowane są przy ulicach:

- Pułaskiego 63 m. 56,
- Waszyngtona 22 m. 74,
- Białówny 1 m. 1,
- Komisji Edukacji Narodowej 9 m. 3,
- Pietkiewicza 6D m. 92.

W 2014 r. w mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 24 usamodzielnianych wychowanków, w tym 18 dziewcząt (2 wychowanki z małoletnimi dziećmi) oraz 6 chłopców, ogółem korzystało 26 osób.

W październiku 2014 r. dwuosobowe mieszkanie przy ul. Pułkowej 1 m. 79 zostało zamienione na większe pięciosobowe mieszkanie przy ul. Białówny 1 m. 1.

Wychowankowie uczestniczyli w kosztach utrzymania mieszkania w wysokości zależnej od dochodu własnego. Z tego tytułu uzyskano kwotę 11 058 zł.

3.5. Kierowanie do placówek

W 2014 r. do poszczególnych placówek opiekuńczo-wychowawczych wydano 158 skierowań, w tym:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka” - 7,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Ireny Białówny - 46,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Radość” - 5,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nadzieja” - 20,
- Pogotowie Opiekuńcze - 38,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Moje Miejsce” - 18,
- Nasz Dom: Dobry Pasterz - 16,
- Rodzinny Dom Dziecka św. Rodziny z Nazaretu - 1,
- Dom Powrotu - 7.

3.6. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zarządzeniem Nr 1588/11 z dnia 7 grudnia 2011r. Prezydent Miasta Białegostoku wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Białegostoku. Od dnia 1 stycznia 2012 r. w Ośrodku działa Zespół ds. Pieczy Zastępczej, który realizuje zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało w roku sprawozdawczym 15 osób, wśród nich psychologzy, pedagodzy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni.

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Idee rodzicielstwa zastępczego promowano poprzez następujące działania:

- Pracownicy MOPR spotykali się na terenie szkół z rodzicami i pedagogami informując o specyfice rodzinnej pieczy zastępczej i rozdając ulotki. Akcja objęła swym zasięgiem 16 szkół podstawowych i 7 liceów ogólnokształcących;
- Wyprodukowano spot upowszechniający ideę rodziny zastępczej, który został wyemitowany w Telewizji Polskiej w miesiącu grudniu;
- Pracownicy MOPR wzięli udział w „Marszu dla Życia i Rodziny”, podczas którego rozdawano ulotki i udzielano informacji osobom zainteresowanym rodzicielstwem zastępczym;
- Przekazano plakaty i ulotki do innych instytucji, w tym do Urzędu Miejskiego w Białymstoku celem dotarcia z informacją o rodzinnej pieczy zastępczej do jak najszerszego kręgu osób;
- Podczas wszystkich akcji promocyjnych rozdano około 1000 ulotek i około 80 plakatów. Dodatkowo wykonano dodruk 1000 ulotek.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

W roku 2014 r. wszczęto 28 procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 25 procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, 1 kandydata badano pod kątem prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, 3 kandydatów pod kątem pełnienia funkcji rodziny pomocowej.

W wyniku procedury kwalifikacyjnej:

- 48 kandydatów zostało dopuszczonych do uczestnictwa w szkoleniu,
- 4 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej nie zostało dopuszczonych do szkolenia ze względu na sytuację życiową lub brak wystarczających predyspozycji,
- 1 kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej nie został dopuszczonych do szkolenia ze względu na brak pozytywnej opinii psychologiczno-pedagogicznej.

W ramach tej procedury kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej uczestniczyli w spotkaniach z pedagogiem i psychologiem. Ponadto koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny Zespołu ds. Pieczy Zastępczej spotykał się z kandydatami w ich miejscu zamieszkania, aby sprawdzić warunki określone w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Pracownicy MOPR prowadzili 60-godzinne szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Odbyły się dwa takie szkolenia, które ukończyło 24 osoby, w tym 7 osób skierowanych na mocy zawartych porozumień przez PCPR w Sokółce. Jedno ze szkoleń było współfinansowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Resortowego programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zorganizował również dwa szkolenia uzupełniające dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Szkolenie ukończyły 24 osoby, w tym jedna z osób szkolona była do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Wszystkie szkolenia prowadzone były według Programu PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza, zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (decyzja Ministra Pracy i Polityki Społecznej nr 27/2013/RZ z dnia 29 listopada 2013 r.).

4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Skierowano 1 rodzinę zastępczą oraz 4 rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na zajęcia psychoedukacyjne „Szkola dla rodziców” w ramach projektu realizowanego przez MOPR w Białymstoku „Bezpieczna Rodzina”. Szkolenie przeprowadzono w formie 10 spotkań.

5. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

W siedzibie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej odbywały się comiesięczne spotkania grupy wsparcia dla rodzin zawodowych i niezawodowych (skorzystało 16 osób) oraz grupy wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych (skorzystało 8 osób). Grupy wsparcia prowadzili specjaliści MOPR (psycholog i pedagog).

6. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy
Kontynuowano współpracę z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku w zakresie pozyskiwania wolontariuszy. MOPR podpisał umowy na świadczenie usług wolontariatu z 13 wolontariuszami. Z ich pomocy skorzystało 18 rodzin. Wolontariusze pomagali dzieciom w nauce, zabierali na spacer, towarzyszyli im wspierając w rozwiązywaniu problemów. Wolontariuszom udzielane było wsparcie w postaci konsultacji z pedagogami ZPZ. W roku sprawozdawczym odbyło się 60 konsultacji z wolontariuszami.

7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Psycholodzy przeprowadzili 134 rozmowy wspierające i konsultacje psychologiczne z 94 osobami (w tym 48 z dziećmi).

Pedagodzy przeprowadzili 192 rozmowy wspierające oraz konsultacje pedagogiczne ze 183 osobami (w tym 75 z dziećmi).

8. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Pomoc prawna była świadczona przez prawnika w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPR.

9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Sporządzono 467 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, które następnie zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Białymstoku Wydział Rodzinny i Nieletnich. Oceny dokonywane były w zespole interdyscyplinarnym złożonym z przedstawiciela rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Białymstoku oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym odbyło się 25 posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Dokonano 146 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych.

10. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę

Odbyło się 87 spotkań diagnostyczno-konsultacyjnych z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Z pomocy psychologa i pedagoga Zespołu ds. Pieczy Zastępczej mogli korzystać rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W roku 2014 odbyło się 30 spotkań dla 21 osób.

Na terenie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej umożliwiano spotkania rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. W roku 2014 odbyło się 66 takich spotkań.

11. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Przeprowadzono 48 badań psychologicznych i 39 pedagogicznych oraz 17 analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Zgłoszono 22 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Białymstoku.

13. Sporządzanie opinii w sprawie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na wniosek Sądu

Sporządzono 50 opinii dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na wniosek Sądu. Sąd podjął decyzję o utworzeniu 27 nowych rodzin zastępczych na terenie Miasta Białegostoku.

14. Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci przyjmowanych do rodziny zastępczej

Sporządzono 59 diagnoz psychologicznych dzieci przyjmowanych do rodzinnej pieczy zastępczej.

15. Wydawanie opinii

Wydanych zostało 130 opinii w sprawach różnych (przyznanie środków finansowych, wyjazdy rodzin za granicę, pisma popierające wnioski do instytucji).

16. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej

Przygotowano we współpracy z wychowankami oraz opiekunami usamodzielnienia 33 Indywidualne Programy Usamodzielnienia. Działania te były poprzedzone 37 konsultacjami dotyczącymi ustanowienia opiekuna usamodzielnienia. W 68 przypadkach zaistniała potrzeba aktualizacji ww. Programów w związku ze zmianą sytuacji życiowej usamodzielnianych wychowanków. Realizacja planów jest na bieżąco monitorowana przez pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

17. Udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej

Wsparciem objęto 84 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, z którymi odbyły się 373 spotkania. Wsparcie usamodzielnianym wychowankom polegało na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, motywowaniu do nauki i poszukiwania pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach, obejmujących praktyki, staże i doradztwo zawodowe oraz szkolenia. Usamodzielniani wychowankowie mogli korzystać z pomocy psychologa i pedagoga Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

Pedagodzy ZPZ konsultowali również opiekunów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym odbyło się 41 takich konsultacji.

Usamodzielniani wychowankowie kierowani byli do mieszkań chronionych będących w dyspozycji MOPR. Wszyscy wychowankowie wspierani byli przez pracownika socjalnego - w roku 2014 odbyło się 275 spotkań.

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 77 ust. 1 i 2 rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

1. W okresie sprawozdawczym w Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało 6 koordynatorów. Wszyscy byli współfinansowani przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”.
2. Koordynatorzy objęli opieką i wsparciem 136 rodzin, w których wychowuje się 189 dzieci. We współpracy z rodziną zastępczą były aktualizowane dla ww. dzieci plany pomocy dziecku.
3. Z rodzinami zastępczymi koordynatorzy odbyli 1 371 spotkań. Kontaktowali się również z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym odbyły się 133 takie spotkania.
4. Koordynatorzy 81 razy uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz 14 razy brali udział w posiedzeniach grup roboczych powołanych w związku ze wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”.

Dotacje celowe z budżetu państwa

W 2014 r. MOPR otrzymał dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie następujących zadań z zakresu:

- szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w ramach „Resortowego programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”. Szkolenie odbyło się w okresie od 10.10.2014 r. do 19.12.2014 r. Szkolenie ukończyło 12 osób;
- zatrudnienie 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”.

II. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminie, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym, niż ubezpieczeni, osobom posiadającym obywatelstwo polskie i posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o których mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Postępowanie może być wszczęte również z urzędu lub na wniosek właściwego oddziału Wojewódzkiego Funduszu Zdrowia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W okresie od 1.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wydano 207 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni. Do wydawania ww. decyzji Prezydent Miasta Białegostoku upoważnił Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

III. DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN

1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym

W 2014 r. z powodu pozostawania w trudnej sytuacji życiowej pomocą społeczną objęto ogółem 9 415 rodzin (18 022 osób w rodzinach), w tym 5 793 rodziny (11 978 osób w rodzinach), których głównym problemem było bezrobocie. W 2014 r. było ono w dalszym ciągu wiodącą przyczyną korzystania z systemu pomocy społecznej (wystąpiło u około 62% rodzin objętych wsparciem). Bezrobocie, a szczególnie długotrwale, od wielu lat jest jednym z głównych czynników trudnej sytuacji życiowej.

Z tytułu bezrobocia w roku 2014 przyznano pomoc w formie zasiłków okresowych 5 020 rodzinom (10 291 osobom w rodzinach). Udzielono także pomocy w formie zasiłków celowych m.in. na zakup odzieży, obuwia, środków czystości, żywności, leków, na opłaty mieszkaniowe oraz pomocy w ramach wieloletniego

programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Oprócz pomocy finansowej znaczącym wsparciem skierowanym przez MOPR do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo była aktywizacja prowadzona w ramach rozpoczętego w 2008 r. projektu systemowego „Aktywność kluczem do sukcesu” (Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: Priorytet VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej).

Projekt skierowany był do:

- osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo,
- osób nieaktywnych zawodowo kształcących lub uczących się w wieku 15-25 lat, wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzin biologicznych,

W projekcie zastosowano instrumenty aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, społecznej i zdrowotnej.

Dane dotyczące realizowanego projektu:

- liczba osób objętych projektem - 562,
- koszt realizacji projektu - 1 826 040 zł, w tym wkład własny - 214 360 zł,
- liczba osób, które ukończyły udział w projekcie - 262,
- liczba grup samopomocowych - 21 „grup wsparcia”,
- liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobami, które zostały objęte pomocą - 527,
- liczba osób, która złożyła kwestionariusz rekrutacyjny - 696,
- liczba osób, która została objęta ubezpieczeniem zdrowotnym w związku z udziałem w projekcie - 146 (460 świadczeń finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu na kwotę 21 901 zł).

Tabela Nr 25. Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny w ramach projektu „Aktywność kluczem do sukcesu”

Formy pomocy	liczba osób objętych pomocą	liczba rodzin objętych pomocą*
Kontrakt socjalny podpisany w 2014 r., w tym:	527	330
zerwany kontrakt socjalny	25	8
zrealizowany (zakończony) kontrakt socjalny	262	159
nadal realizowany (w 2015 r.)	240	187

* dotyczy liczby rodzin (nie uwzględniono osób samotnie gospodarujących)

W ramach realizowanego projektu systemowego „Aktywność kluczem do sukcesu” świadczona była praca socjalna na rzecz uczestników i uczestniczek projektu i ich rodzin oraz osób, które były zainteresowane udziałem w projekcie. Projekt był skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej, korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach realizowanego projektu uczestnicy mieli możliwość zwiększenia swoich szans na integrację społeczną i zawodową, poprzez:

1. Aktywizacja społeczna:

- „grupy wsparcia”; uczestnicy zostali podzieleni na 21 grup, ich opiekunami zostali pracownicy socjalni Zespołu Funduszy Europejskich. Członkowie każdej z grup spotykali się jeden lub dwa razy w miesiącu - uczestniczyły 434 osoby,
- trening umiejętności społecznych - uczestniczyło 21 osób,
- indywidualne konsultacje prawnika i/lub psychologa - skorzystało 40 osób, z czego 7 osób skorzystało z konsultacji z psychologiem i 33 osoby z konsultacji z prawnikiem,
- warsztaty rozwoju osobistego - uczestniczyło 311 osób,
- wyjazdowe warsztaty rozwoju osobistego (młodzież) - uczestniczyło 27 osób.

2. Aktywizacja zawodowa:

- diagnoza potrzeb - uczestniczyły 533 osoby,
- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy - uczestniczyło 299 osób,
- wyjazdowe warsztaty aktywizacji zawodowej (młodzież) - uczestniczyło 29 osób,
- staż - skierowano 94 osoby.

3. Aktywizacja edukacyjna:

- kurs komputerowy - uczestniczyło 40 osób,
- kurs języka angielskiego - uczestniczyło 13 osób,
- warsztaty carvingu - uczestniczyło 15 osób,
- kurs prawa jazdy kat. B - uczestniczyło 25 osób,
- odbyło się 11 kursów zawodowych, w których uczestniczyło 210 osób:

- ✓ kasjer-sprzedawca z elementami wizażu - w kursie uczestniczyło 20 osób,
- ✓ bukieciarz-florysta z modułem obsługi kas fiskalnych i terminali płatniczych - w kursie uczestniczyły 44 osoby,
- ✓ kierowca wózków jezdniowych z wymianą butli gazowych i z fakturowaniem magazynowym - w kursie uczestniczyły 42 osoby,
- ✓ opiekunka do dzieci i osób starszych z dodatkowym modułem masażu - w kursie uczestniczyło 31 osób,
- ✓ kucharz z modułem kas fiskalnych i terminali płatniczych, cateringu i carvingu - w kursie uczestniczyło 16 osób,
- ✓ pracownik ogólnobudowlany - w kursie uczestniczyło 6 osób,
- ✓ administracja i obsługa biura - w kursie uczestniczyło 13 osób,
- ✓ księgowość komputerowa - w kursie uczestniczyło 20 osób,
- ✓ brukarz - w kursie uczestniczyły 2 osoby,
- ✓ pracownik gospodarczy - w kursie uczestniczyło 6 osób,
- ✓ nielicencjonowany dozór mienia obiektów niepodlegających obowiązkowej ochronie - w kursie uczestniczyło 10 osób.

4. Aktywizacja zdrowotna:

- badania z zakresu medycyny pracy - skorzystało 126 osób,
- kurs pierwszej pomocy przedmedycznej - w kursie uczestniczyło 15 osób.

Na czas udziału w projekcie część uczestników projektu objęto ubezpieczeniem zdrowotnym. Dodatkowo sfinansowano opiekę nad dziećmi uczestników projektu i koszty dojazdu beneficjentów na poszczególne działania (otrzymywali jednorazowe bilety komunikacji miejskiej). Prowadzono również działania o charakterze środowiskowym - zorganizowano wyjście na spektakl teatralny wystawiany w Teatrze Dramatycznym im. A. Węgierki w Białymstoku, który obejrzały 644 osoby, w tym 320 uczestników projektu i 324 osoby z ich otoczenia np. mąż, żona, konkubent, matka, ojciec, sąsiadka, syn, córka.

W ramach działań projektowych zawarto 527 kontraktów socjalnych, przeprowadzono 1 009 wywiadów środowiskowych, 307 uczestnikom projektu wypłacono 319 zasiłków celowych na kwotę 214 360 zł (12 uczestnikom wypłacono po dwa świadczenia). Ponadto jednej osobie wypłacono zasiłek celowy w kwocie 500 zł (spoza środków projektu w ramach wkładu własnego MOPR).

Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2014 r. podejmował także szereg innych działań aktywizujących na rzecz osób i rodzin z problemem bezrobocia, m.in.:

- 20 osób bezrobotnych skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych, z czego 13 osób je wykonywało (7 osób spośród nich zrezygnowało, w tym 1 osoba z uwagi na podjęcie zatrudnienia); kwota wydatkowanych środków na prace społecznie użyteczne wyniosła 43 995 zł,
- 158 osób skierowano do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej prowadzonych przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS” - do uczestnictwa w CIS przyjęto 97 osób, oprócz nich 24 osoby były przyjęte w poprzednich latach i kontynuowały udział w Centrum w 2014 r. Spośród wszystkich uczestników 41 osób zrealizowało działania w CIS, 26 osób zrezygnowało z udziału, a 54 osoby będą kontynuowały działania w 2015r.;
- 103 osoby skierowano do udziału w Klubie Integracji Społecznej (KIS prowadzony jest przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”), z tego 54 osoby przyjęto do KIS. Łącznie w 2014 r. udział w Klubie realizowało 108 osób, bowiem 54 osoby przyjęto do uczestnictwa w KIS w poprzednich latach. Spośród nich 75 osób zrealizowało działania, 6 osób zrezygnowało z KIS, natomiast 27 osób będzie kontynuować zajęcia w 2015 r.;
- 487 osób skierowano do pracodawców oferujących pracę, z czego 120 osób podjęło zatrudnienie w wyniku upowszechniania przez pracowników socjalnych ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy, 34 osoby odmówiły podjęcia pracy,
- 1 147 osób motywowano do rejestracji w urzędzie pracy, z czego 936 osób zarejestrowało się, uzyskując status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy,
- 5 441 osób motywowano do aktywnego poszukiwania zatrudnienia, z czego 3 538 osób dostarczyło wypełnione karty aktywności zawodowej a 173 osób podjęło zatrudnienie,
- 627 osobom udzielono pomocy w znalezieniu ofert szkoleń zawodowych, z czego 276 osób uczestniczyło w kursach (spośród nich 169 osób ukończyło kurs a 33 osoby podjęło zatrudnienie w wyuczonym na kursie zawodzie).

Osoby bezrobotne były aktywizowane przez pracowników socjalnych MOPR m.in. poprzez: kierowanie na różne kursy i szkolenia, motywowanie do udziału w projekcie „Aktywność kluczem do sukcesu”,

wskazywanie możliwości podwyższenia wykształcenia w szkołach, korzystanie z pomocy doradcy zawodowego, korzystanie z oferty Ochotniczych Hufców Pracy, motywowanie do utrzymywania kontaktu z urzędem pracy i zgłaszania gotowości do podejmowania szkoleń, motywowanie do ewidencjonowania kontaktów z pracodawcami poprzez prowadzenie kart aktywności bezrobotnego, wspólną - wraz z bezrobotnym - analizą prowadzonych kart pod kątem przekwalifikowania.

2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

Zadania z zakresu zapewnienia pomocy, której celem jest bezpieczeństwo socjalne osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością MOPR realizuje we współpracy z podmiotami świadczącymi pomoc na rzecz tej grupy społecznej. Szczególne nasilenie działań nakierowanych na pomoc osobom bezdomnym następuje w okresie jesienno-zimowym, gdyż niekorzystne warunki pogodowe (m.in. intensywne opady śniegu, bardzo niskie temperatury powietrza) niosą za sobą zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego.

W 2014 r. pomocą objęto 499 osób/rodzin bezdomnych (łącznie 503 osoby). Indywidualny program wychodzenia z bezdomności w 2014 r. realizowało 76 osób, przy czym 35 z nich przystąpiło do programu w 2014 r., natomiast 41 osób kontynuowało postanowienia programu zawartego w poprzednich latach (w tym 8 programów rozpoczętych w 2012 r.). Realizację 12 programów zakończono, z realizacji 4 programów osoby bezdomne zrezygnowały, natomiast 60 programów będzie kontynuowana w 2015 r. Dzięki wsparciu MOPR i innych podmiotów, z którymi współpracowali pracownicy socjalni z bezdomności wyszło 55 osób bezdomnych (otrzymały lokale z ZMK; ze względu na potrzebę zapewnienia całodobowej opieki zostały umieszczone w domach pomocy społecznej; wynajęły stancję - nadal korzystają z pomocy społecznej w Zespołach Pracowników Socjalnych udzielających wsparcia w miejscu zamieszkania).

W 2014 r. na koszt MOPR zorganizowano pochówki 14 osobom bezdomnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2014 r. podejmował szereg działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem bezdomności, m.in.:

- prowadzono pracę socjalną z 499 osobami, w tym było 316 osób, które korzystały również z innych form pomocy oraz 183 osoby, którym świadczone wyłącznie pracę socjalną,
- opracowano ulotkę - zawiera ona informację gdzie osoba bezdomna może się zgłosić o pomoc, z jakich form wsparcia na terenie miasta Białegostoku może skorzystać, wskazuje także adresy i telefony, gdzie mieszkańcy Białegostoku mogą zgłaszać potrzebę udzielenia pomocy osobie bezdomnej,
- udzielano pomocy w uzyskaniu:
 - ✓ schronienia w placówkach (314 miejsc: pokoje treningowe, dom dla bezdomnych, schronisko, noclegownia, ogrzewalnia) prowadzonych przez organizacje pozarządowe - 343 osoby,
 - ✓ posiłków (wydawanych przez organizacje pozarządowe) - 248 osób,
 - ✓ ubrań dostosowanych do pory roku (wydawanych przez organizacje pozarządowe, organizacje działające przy kościołach i inne podmioty) - 373 osoby,
- przyznano wsparcie pieniężne w formie:
 - ✓ zasiłku stałego - 90 osób,
 - ✓ zasiłku okresowego - 277 osób,
 - ✓ zasiłku celowego - 285 osób,
 - ✓ zasiłku celowego na żywność z programu rządowego - 78 osób,
- przyznano pomoc niepieniężną w formie posiłków w Dziennym Domu Pomocy Społecznej - 115 osób,
- 339 osobom nadużywającym alkoholu udzielono 610 porad dotyczących uzależnienia,
- 44 osoby skierowano na terapię w zakresie uzależnienia od alkoholu, z tego 19 osób podjęło terapię,
- skierowano 2 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie osoby uzależnionej,
- 43 osobom udzielono pomocy w kompletowaniu wniosków do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (28 osób zgłosiło się do orzecznictwa, z tego 22 uzyskały orzeczenie),
- 167 osób skierowano do urzędu pracy w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy, z tego 134 osoby zarejestrowały się i uzyskały status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy,

Na rzecz osób bezdomnych prowadzono również różne inne działania, m.in.:

1. W dniu 17.10.2014 r. w Domu dla Bezdomnych przy ul. Sienkiewicza 89/1 (prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej), odbyło się spotkanie informacyjne dla osób bezdomnych w związku z Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom bezdomnym: Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat”, Fundacji Spe Salvi, Prawosławnego Ośrodka Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej

„Eleos”, Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei”, Caritas Archidiecezji Białostockiej oraz terapeuta uzależnień. Spotkanie na ten temat odbyło się również w Zespole Pracowników Socjalnych Nr 11.

2. W ramach współpracy z Policją i Strażą Miejską w Białymstoku odbywały się wspólne patrole w celu nawiązania kontaktu z osobami bezdomnymi, poinformowania ich o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy na terenie Białegostoku.
3. W związku z pozyskanymi informacjami od Straży Miejskiej i Policji o miejscach przebywania osób bezdomnych pracownicy socjalni ZPS Nr 11 odwiedzali wskazane środowiska w celu sprawdzenia sytuacji osób tam przebywających. Pracownicy socjalni umieszczali w odwiedzanych niemieszkalnych miejscach przebywania osób bezdomnych plakaty informujące o fakcie wizyty w danym miejscu (w odwiedzinach uczestniczyli streetworkerzy Fundacji Spe Salvi, którzy ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi MOPR). Streetworkerzy ww. miejsca odwiedzali również w godzinach nocnych - pozostawiano plakaty i ulotki informujące o możliwości uzyskania pomocy (podmioty świadczące pomoc, miejsca i formy pomocy).

W zakresie pomocy osobom bezdomnym MOPR współpracował z Caritas Archidiecezji Białostockiej (w tym z placówkami dla osób bezdomnych: Domem dla Bezdomnych, ogrzewalnią, noclegownią dla mężczyzn i noclegownią dla kobiet), Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Fundacją „Spe Salvi”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” (prowadzi pokoje treningowe i ogrzewalnię), Fundacją Edukacji i Twórczości (obecnie Fundacja DIALOG), Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat” (prowadzi schronisko), Izbą Wytrzeźwień (prowadzi noclegownię w okresie zimowym), Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, komisariatami policji, Strażą Miejską w Białymstoku. Współpraca obejmowała również placówki ochrony zdrowia, w tym szpitale na terenie Białegostoku i innych miast. Z uwagi na dużą mobilność osób bezdomnych, korzystanie przez nich z wielu placówek udzielających wsparcia, a także ze względu na to, że przepisy ustawy o pomocy społecznej określają, iż właściwość miejscowa załatwianych spraw należy do gminy ostatniego miejsca zameldowania osoby bezdomnej na pobyt stały, ZPS Nr 11 w codziennej pracy współpracował i nawiązywał kontakty z wieloma placówkami i organizacjami, a także urzędami gmin i ośrodkami pomocy społecznej na terenie całej Polski.

3. Pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz osobom stosującym przemoc

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Nr 1376/11 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 19 września 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok liczący 22 osoby. Na dzień 31.12.2014 r. Zespół liczył 21 członków, a w jego w skład wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku - 3 osoby,
- Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku - 1 osoba,
- Samodzielnego Szpitala Miejskiego w Białymstoku - 1 osoba,
- Departamentu Spraw Społecznych w Białymstoku - 1 osoba,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku - 1 osoba,
- Departamentu Edukacji w Białymstoku - 1 osoba,
- Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku - 2 osoby,
- Prokuratury Rejonowej w Białymstoku - 2 osoby,
- Sądu Rejonowego w Białymstoku - 3 osoby,
- Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku - 1 osoba,
- Organizacji pozarządowych: Caritas Archidiecezji Białostockiej - 1 osoba, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” - 1 osoba, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - 1 osoba, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA - 1 osoba, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” - 1 osoba.

W 2014 r. na terenie Ośrodka odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Do zadań Zespołu należy m.in.:

1. Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok powołał stałą grupę roboczą liczącą 498 członków (stan na dzień 31.12.2014 r.), w skład której wchodzi przedstawiciele wskazani w art. 9a pkt 11 i 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2014 r. łącznie realizowano 1 376 procedur „Niebieskie Karty” z czego 570 to kontynuacja z lat poprzednich i 10 przekazanych w 2014 r. przez inne zespoły interdyscyplinarne w związku ze zmianą miejsca zamieszkania osoby bądź rodziny uwikłanej w problem przemocy. Na wniosek grup roboczych powołanych do indywidualnych przypadków Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok zamknął w roku minionym 745 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:

- 410 w związku ze zrealizowanym planem pomocy i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy,
- 335 z uwagi na brak zasadności podejmowania dalszych działań.

Do kontynuacji w 2015 r. przeszło 631 procedur.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok w 2014 r. wpłynęło łącznie 1 080 formularzy „Niebieska Karta-A”, z czego:

- 19 wypełnionych w grudniu 2013 r. (wpłynęły w styczniu 2014 r.),
- 17 z innych zespołów interdyscyplinarnych.

W 2014 r. podmioty ustawowo zobowiązane do wszczęcia i realizacji procedury „Niebieskie Karty” wypełniły łącznie 1 063 formularze „Niebieska Karta-A” (w tym 19 formularzy „Niebieska Karta-A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok wpłynęły w styczniu 2015 r.: Policja - 18, MOPR w Białymstoku - 1):

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku - 72,
- Policja - 978,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku - 2,
- Oświata - 10,
- Ochrona zdrowia - 1.

W każdym Zespole Pracowników Socjalnych Nr 1-8 MOPR w Białymstoku wskazano po kilku pracowników socjalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (ww. pracownicy zostali gruntownie przeszkoleni z problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie). Do ich obowiązków należy m.in.:

- podejmowanie działań interwencyjnych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- wszczynanie procedur „Niebieskie Karty” w sytuacji wystąpienia problemu przemocy lub podejrzenia przemocy w rodzinie,
- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej (jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby),
- zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całonocnej placówce świadczącej pomoc ofiarom przemocy w rodzinie,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania:
 - ✓ pomocy psychologicznej, prawnej i pedagogicznej,
 - ✓ wsparcia, w tym informacji o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udzielanie poradnictwa rodzinnego, socjalnego,
- zapewnienie pomocy materialnej,
- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia poprzez umieszczenie go u osoby najbliższej wspólnie niezamieszkującej, rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- diagnozowanie potrzeb rodziny (opracowanie i realizacja planu pomocy),
- cykliczne wizytowanie środowisk dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie,
- kierowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie na konsultacje, terapie itp.,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- proponowanie pomocy w formie asystenta rodziny rodzinom tego potrzebującym,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Mieście Białystok, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, pedagogami szkolnymi, wychowawcami, Sądem (kuratorzy) i innymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

- informowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie o:
 - ✓ konsekwencjach stosowania przemocy,
 - ✓ możliwościach podjęcia leczenia lub terapii,
 - ✓ możliwościach udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do:
 - ✓ podjęcia leczenia,
 - ✓ podjęcia terapii,
 - ✓ udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych,
- przeprowadzanie rozmów pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych bądź leków,
- kierowanie, w sytuacjach uzasadnionych, pism do:
 - ✓ Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku celem wszczęcia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego,
 - ✓ organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie,
 - ✓ Sądu Rejonowego z prośbą o leczenie psychiatryczne osoby, o wgląd w sytuację małoletnich dzieci,
- przedkładanie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok propozycji składu grupy roboczej do indywidualnego przypadku,
- inicjowanie i organizowanie spotkań grup roboczych,
- zapraszanie osób doznających przemocy w rodzinie na posiedzenie grupy roboczej,
- przygotowywanie i zabezpieczanie dokumentacji pracy grup roboczych i procedury „Niebieskie Karty” (protokoły, karty monitoringu, zaproszenia, wezwania, wnioski, sprawozdawczość, formularze NK-A, NK-C i NK-D, itp.),
- informowanie o zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” podmiotów w niej uczestniczących.

Tabela Nr 26. Zestawienie zbiorcze za 2014 r. dotyczące pracy socjalnej mającej na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Liczba rodzin z dziećmi poniżej 18 r. ż., w których realizowano procedurę NK w 2014 r. (dot. również procedur kontynuowanych z lat poprzednich)	Liczba osób powyżej 60 r. ż. wskazanych w NK-A (wypełnionych w 2011, 2012, 2013, 2014 r.) jako doznające przemocy, dla których realizowano procedurę w 2014 r.	Liczba złożonych w 2014 r. wniosków i pism przez pracowników socjalnych ZPS Nr 1-8 w związku z przemocą w rodzinie do:				Asystent w rodzinie, w której realizowano procedurę NK			Zajęcia korekcyjno-edukacyjne		
		Prokuratury	Sądu	MKRPA	Innych instytucji	Liczba rodzin, którym zaproponowano asystenta	w tym, liczba rodzin, które nie wyraziły zgody na objęcie asystenturą	Liczba rodzin, objętych asystent -urą MOPR	Liczba OSP skierowanych	Liczba OSP, które wyraziły zgodę	Liczba OSP, które rozpoczęły i ukończyły zajęcia w 2014 r.
603	200	26	60	114	18	42	14	28*	218	89	8

* Cztery rodziny postanowieniem Sądu zobowiązano do współpracy z asystentem rodziny

W roku ubiegłym pracownicy socjalni ZPS NR 1-8 MOPR w Białymstoku zorganizowali i aktywnie uczestniczyli w 3 306 spotkaniach grup roboczych powołanych do indywidualnych przypadków, w których realizowano procedurę „Niebieskie Karty”. Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy socjalni ZPS NR 1-8 dokonali czynności odebrania 8 dzieci, z czego 1 dziecko umieścili w rodzinie zastępczej oraz 7 w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ponadto, w ramach wykonywanej pracy socjalnej, monitorowali sytuację 101 rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie, pozostających poza procedurą „Niebieskie Karty”.

W okresie od sierpnia do grudnia 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizował projekt pt. „Bezpieczna Rodzina” w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

„Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W ramach projektu:

1. Przeprowadzono diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie analizy dokumentacji procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w okresach: I półrocze 2012 r., I półrocze 2013 r. i I półrocze 2014 r.
2. Zorganizowano warsztaty zastępowania agresji skierowane do pedagogów białostockich szkół oraz pracowników MOPR w Białymstoku w wymiarze 40 godz. dydaktycznych (2 edycje dla 28 osób). Miały one na celu przygotowanie do prowadzenia zajęć z trudną młodzieżą.
3. Przeprowadzono warsztaty psycho-edukacyjne pn. „Szkoła dla Rodziców” w wymiarze 40 godz., adresatami których były osoby z rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą, mające problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi. W zajęciach udział wzięło 13 osób, z czego systematycznie uczestniczyło i ukończyło 10 osób.
4. Zorganizowano zajęcia grupy socjoterapeutycznej dla 12 dzieci z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem przemocy domowej w postaci regularnych cotygodniowych spotkań z psychologiem trwających 90 min. Ww. zajęcia poszerzono o wspólne wyjścia dzieci i ich rodziców do placówek kulturalno-rekreacyjnych.
5. Zorganizowano kampanię społeczną, w ramach której:
 - zamieszczono w prasie lokalnej 2 artykuły sponsorowane na temat przemocy w rodzinie,
 - wyprodukowano, a następnie wyemitowano prezentację multimedialną (wizualną i dźwiękową) poświęconą ww. problemowi w autobusach komunikacji miejskiej oraz przekazano ją współpracującym instytucjom celem zamieszczenia na stronie internetowej.
6. Przeprowadzono wykłady dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku i Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze 8 godz. dydaktycznych.
7. Opracowano, wydrukowano, a następnie rozpowszechniono ulotki:
 - „Moja Bezpieczna Rodzina” (1000 szt.) skierowane do osób doznających przemocy, informujące czym jest przemoc i gdzie szukać pomocy na terenie Miasta Białegostoku. Rozdysponowano je wśród uczestników konferencji środowiskowej pt. „Bezpieczna Rodzina” oraz przekazano pracownikom socjalnym ZPS Nr 1-8 MOPR w Białymstoku i Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPR w Białymstoku celem ich dalszej dystrybucji;
 - „Jak radzić sobie z agresją” (1000 szt.) poświęcone tematyce zastępowania agresji, dedykowane białostockiej młodzieży gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej. Ulotki zostały rozpowszechnione wśród pedagogów, nauczycieli i uczniów białostockich szkół.
8. Wydrukowano publikacje zamieszczone na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości pt. „Informator dla sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie” w liczbie 90 egz. oraz „Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie” w liczbie 70 egz. Informatory rozpowszechniono wśród uczestników Konferencji środowiskowej pn. „Bezpieczna Rodzina”.
9. Zorganizowano Konferencję środowiskową pn. „Bezpieczna Rodzina” dla przedstawicieli instytucji, służb i organizacji pozarządowych współpracujących w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Konferencję honorowym patronatem objął Prezydent Miasta Białegostoku. Prelekcje wygłosili pracownicy naukowcy uczelni wyższych oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok.
10. Ponadto, w miesiącu grudniu 2014 r. w lokalnej rozgłośni radiowej Polskie Radio Białystok emitowany był spot dźwiękowy wyprodukowany w ramach projektu „Bezpieczna Rodzina” informujący osoby doznające przemocy o miejscu w Białymstoku, w którym świadczona jest całodobowa pomoc. Emisję spotu sfinansowała Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2014 r.:

1. Wzięli udział jako prelegenci w konferencji w Ołtarzewie, Białymstoku i konferencji naukowej w Warszawie.
2. Udzielali instruktażu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury „Niebieskie Karty” dla przedstawicieli służby zdrowia Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku.
3. W okresie wrzesień - listopad 2014 r. uczestniczyli w realizacji projektu Stowarzyszenia Kontakt Miast Białystok-Eindhoven w Białymstoku pt. „Samopomoc lekarstwem na przemoc” z mikrodotacji. Beneficjentami były osoby doznające przemocy w rodzinie. Zgodnie z założeniami projektu przy ZPS Nr 7 MOPR w Białymstoku powstała grupa samopomocowa dla osób dotkniętych problemem przemocy, której animatorem był pracownik socjalny. Odkonano 17 spotkań grupy trwających od 2 do

4 godzin, wzięło w nich udział 17 osób. Dzięki spotkaniom grupy samopomocowej i stałej dystrybucji opracowanego oraz wydrukowanego w ramach projektu folderu pt. „STOP PRZEMOCY” informacja o udzielanym w ramach grupy wsparciu dotarła i nadal dociera do znacznej liczby osób - mieszkańców Białegostoku.

4. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

W Zespołach Pracowników Socjalnych Nr 1-8 oraz w Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzone były punkty konsultacyjne dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu. W 2014 r. pracownicy socjalni udzielili osobom nadużywającym alkoholu, współuzależnionym oraz członkom rodzin 2 106 porad (1 060 osobom). Do Ośrodka Interwencji Kryzysowej zgłaszały się osoby w sytuacjach kryzysowych spowodowanych przemocą w rodzinie, konfliktami małżeńskimi i rodzinnymi, rozwodem lub innymi trudnościami w funkcjonowaniu w życiu codziennym, w których często występował problem uzależnienia od alkoholu, współuzależnienia oraz problem Dorosłe Dzieci Alkoholików. Udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych najczęściej wymagało równoczesnego rozwiązywania kilku problemów, w tym bardzo często problemu uzależnienia. Dzieci objęte pomocą terapeutyczną były najczęściej nie tylko świadkami przemocy, ale również alkoholizmu i współuzależnienia.

Tabela Nr 27. Problemy zgłaszane w OIK dotyczące uzależnienia

Lp.	Zgłaszany problem	Liczba osób	Liczba porad
1	Alkoholizm własny	123	201
2	Współuzależnienie	541	1 153
3	Dziecko alkoholika	20	24
4	DDA (dorośle dziecko alkoholika)	64	146

W ramach pracy socjalnej wykonywanej w punktach konsultacyjnych prowadzono działania:

- poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- informowanie o podmiotach udzielających na terenie miasta Białegostoku pomocy w formie schronienia, posiłku, żywności, odzieży,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej i świadomego utrzymywania abstynencji, a następnie monitorowanie podjętych zobowiązań,
- systematyczne monitorowanie i wspieranie osób kontynuujących terapię odwykową,
- kierowanie osób uzależnionych do: Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień przy ul. Radzywińskiej 2, NZOZ-u Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień przy ul. Sukiennej 11A, NZOZ OPTIMA Ośrodka Leczenia Uzależnień i Współuzależnień przy ul. Kujawskiej 53/1, NZOZ VIRTUS przy ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok.1, klubów abstynenckich: BSKA „Krokus”, BSKA „Tęcza”, SAKA „Arka”, SRA „Przymierze”, Klubu Abstynenta „Azyl, Stowarzyszenia „Tango”, Stowarzyszenia „Tabor”,
- sporządzanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych,
- udzielanie pomocy w formie przyznania prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym zdrowotnie,
- przyznawanie osobom uzależnionym pomocy w formie posiłków w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- kontakt z kuratorami rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia w sprawie sytuacji dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,
- kontakt z poradniami (przy ul. Słonimskiej, Żurawiej, Storczykowej, Sukiennej, Kujawskiej, Radzywińskiej, Antoniuk Fabryczny), NZOZ, ośrodkami terapii (Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Młodzieżowym Ośrodkiem Terapii i Readaptacji „ETAP”, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej), dzielnicowymi komisariatów Policji,
- informowanie poradni o osobach, które podjęły terapię i nadal nadużywają alkoholu,
- sporządzanie wywiadów na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w formie finansowania posiłków w przedszkolach i szkołach,
- kierowanie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym do placówek wsparcia dziennego, w tym do świetlic socjoterapeutycznych,
- pomoc w formie dofinansowania dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego i zimowego.

Tabela Nr 28. Praca socjalna z osobami uzależnionymi od alkoholu

Lp.	Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
1.	Skierowanie na terapię (uzależnienie od alkoholu lub innych środków)	489
1.1.	Efekt: podjęcie terapii	261
1.2.	Efekt: podjęcie terapii przez rodzinę	59
2	Wniosek o przymusowe leczenie osoby uzależnionej - skierowano wniosek do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	129
2.1	Efekt: wyrok kierujący na leczenie przymusowe	42
2.2.	Efekt: leczenie w placówce zamkniętej	10
2.3.	Efekt: zakończył/a leczenie od uzależnienia	11
2.4.	Efekt: uczęszcza do AA	52

5. Pomoc cudzoziemcom

Pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą odbywa się w ramach indywidualnego programu integracji (IPI), który uzgadniany jest między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a cudzoziemcem i podlega akceptacji Wojewody Podlaskiego. Wspieranie procesu integracji w ramach IPI trwa przez okres do 12 miesięcy. Środki na realizację programu przekazuje wojewoda. Przyznawane w ramach programu świadczenia przeznaczone są na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

W 2014 r. realizowano 4 Indywidualne Programy Integracji (w tym 1 program realizowany był przez cudzoziemca posiadającego status uchodźcy, 3 programy przez cudzoziemców posiadających ochronę uzupełniającą), przy czym w kursach językowych uczestniczyło 6 cudzoziemców z 4 rodzin. W rodzinach realizujących ww. programy pozostawało 10 osób. W 2014 r. MOPR objął ubezpieczeniem zdrowotnym 2 świadczeniobiorców (5 świadczeń), na kwotę 238 zł, w tym 1 osobę, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i 1 osobę (5 osób w rodzinie), której udzielono ochrony uzupełniającej, objętych indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Pomoc na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej

W 2014 r. pomocą na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej objęto 66 rodzin cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (w rodzinach tych było 221 osób).

Tabela Nr 29. Formy świadczeń udzielanych cudzoziemcom, którym nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej

zasiłek stały	zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek celowy na żywność „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	obiady w szkołach
7 osób	63 rodzin	64 rodzin	65 rodzin	24 rodziny - 60 dzieci skorzystało z obiadów
10 osób w rodzinie	210 osób w rodzinie	211 osób w rodzinie	216 osób w rodzinie	119 osób w rodzinie, w tym 81 dzieci

Ponadto z pomocy w formie zasiłków celowych dla cudzoziemców posiadających zgodę na pobyt tolerowany (realizowanych zgodnie z art. 18 ust.1 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej) skorzystały 22 rodziny (w rodzinach tych było 69 osób).

Praca socjalna

Poza prowadzeniem postępowań administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej, pracownicy socjalni Zespołu Pracowników Socjalnych Nr 11 zajmujący się pomocą cudzoziemcom, prowadzili pracę socjalną, w ramach której udzielali wsparcia m.in. w następującym zakresie:

- pomoc w rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku,
- wypełnianie dokumentów i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w ustalaniu wizyt lekarskich,
- pomoc w uzyskaniu miejsca zamieszkania (kontakt telefoniczny z właścicielami mieszkań, spółdzielniami mieszkaniowymi),

- pomoc w uzyskaniu nr PESEL,
- pomoc w uzyskaniu kart pobytu i dokumentów podróży,
- kontakt ze szkołami, do których uczęszczają dzieci cudzoziemców,
- monitorowanie nauki języka polskiego,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów celem orzeczenia stopnia niepełnosprawności,
- pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- pomoc w ubieganiu się o lokal socjalny/komunalny,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych,
- pomoc w uzyskaniu pomocy z organizacji pozarządowych,
- pomoc w znalezieniu szkoleń zawodowych,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- kierowanie do uczestnictwa w KIS.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Pomoc dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany była realizowana we współpracy z Fundacją Edukacji i Twórczości (obecnie Fundacja DIALOG), Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, szkołami i przedszkolami oraz Ośrodkiem dla Uchodźców Urzędu do spraw Cudzoziemców „Budowlani” w Białymstoku.

6. Pomoc osobom niepełnosprawnym

W 2014 r. w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin udzielano porad socjalnych dotyczących m.in.:

- przysługujących ulg i uprawnień, w tym o dostępnych formach rehabilitacji i pomocy społecznej oraz o funkcjonujących na terenie miasta stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- możliwości korzystania ze środków PFRON - przy znoszeniu barier architektonicznych, w zakresie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i komputerowego,
- uzyskania wsparcia dziennego w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera,
- możliwości skierowania na pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy (ul. Pogodna 63, ul. 11 Listopada 6),
- korzystania z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej,
- zasad przyznawania i procedur załatwiania usług opiekuńczych oraz kierowania do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki całodobowej niemożliwej do zapewnienia w miejscu zamieszkania,
- uzyskania dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- orzekania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a także uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych.

Ponadto informowano inne instytucje lub organizacje pozarządowe o potrzebie udzielenia pomocy osobom niepełnosprawnym. We współpracy z PCK, PKPS, Caritas, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” udzielano pomocy w formie usług opiekuńczych. W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 świadczone pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera.

MOPR w 2014 r. podejmował na rzecz osób niepełnosprawnych następujące działania:

- zgłoszono 178 dzieci niepełnosprawnych do udziału w zawodach sportowych, które odbyły się w maju i listopadzie w Zespole Szkół Katolickich w Białymstoku,
- współpraca z zakładami pracy chronionej, między innymi z Podlaską Spółdzielnią Pracy „Jubilat” oraz pracodawcami - łącznie skierowano 36 osób,
- wypożyczono chorym (podopiecznym MOPR) na zasadach umowy użyczenia sprzęt ortopedyczny - 5 umów (3 wózki inwalidzkie, 1 balkonik, 2 szt. kule łokciowe),
- organizacja imprezy „Barwy Jesieni” dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, która odbyła się w dniu 18.10.2014 r. - udział wzięło 30 osób niepełnosprawnych wraz z rodzicami i opiekunami prawnymi,
- kierowano osoby niepełnosprawne do udziału w projektach m.in.: PWP „Przełamać bariery” organizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy, „Warsztaty Kompetencji Społecznych i Zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi” organizowany przez Stowarzyszenie „My dla Innych”, „Nowe Kwalifikacje - nowe możliwości” organizowany przez „Zarządzanie i Księgowość”, „Równi na Rynku pracy” organizowany przez Centrum Edukacji i Pomocy Młodzieży w Białymstoku, „Aktywizując -

- Wspieram - Nie Wyręczam” organizowany przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie, „Praca – Gotowi – Start - aktywizacja osób niepełnosprawnych” organizowany przez Białostocką Fundację Kształcenia Kadr, „Krok do Samodzielności” organizowany przez Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, „Profesjonalna opiekunka dziecięca – edycja 2” organizowany przez Podlaskie Centrum Opiekunek, „Wspólnymi Siłami - Kolektywny system aktywizacji osób 50+” organizowany przez Centrum Integracji Społecznej Caritas Archidiecezji Białostockiej, „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych” organizowany przez PFRON, „Powrót do Aktywności 2 - powrót osób niepełnosprawnych na rynek pracy” organizowany przez Narodowe Forum Doradztwa Kariery, „Wolontariusz ON” organizowany przez Stowarzyszenie „My dla Innych”,
- udział w XII Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych organizowanym przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni”,
 - uczestnictwo w IX Obchodach Światowego Dnia Zespołu Downa, które odbyło się w Białostockim Teatrze Lalek,
 - uczestnictwo w V Edycji Targów Pracy dla Osób Niepełnosprawnych organizowanych przez Fundację „Aktywizacja”,
 - uczestnictwo w Spotkaniu Informacyjnym Wspólnoty Anonimowych Alkoholików w Polsce Region Białystok zorganizowanym przez Urząd Miejski wraz z ww. Wspólnotą,
 - uczestnictwo w konferencji pt. „Opieka nad osobami ze schorzeniami układu nerwowego w Białymstoku - Jaka jest?”, która odbyła się w Centrum Dydaktyczno Naukowym Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego Białegostoku,
 - uczestnictwo w konferencji podsumowującej realizację projektu „Cyfrowy Białystok przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Białegostoku”,
 - uczestnictwo w konferencji doradczej „Otwórz się na wolontariat”, która odbyła się w dniu 28.01.2014 r. organizowanej przez Fundację „Spe Salvi”,
 - współpraca z prywatnymi sponsorami w celu organizacji imprez integracyjnych, zakupu słodczy, ciast, odzieży i napojów,
 - inicjowanie i wspieranie zamierzeń mających na celu integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem i wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Tabela Nr 30. Wykaz działań skierowanych do osób niepełnosprawnych

Lp.	Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
1	Skierowanie na orzekanie o stopniu niepełnosprawności	588
1.1	Efekt: zgłosił/a się do MZdsOoN	451
1.2	Efekt: uzyskał/a stopień niepełnosprawności	376
1.3	Efekt: przyznano zasiłek stały	189
2	Pomoc w rozpoczęciu leczenia psychiatrycznego	67
2.1	Efekt: podjął/a leczenie psychiatryczne	48
3	Wystąpienie z wnioskiem o przymusowe leczenie psychiatryczne	15
3.1	Efekt: sądowe skierowanie na leczenie psychiatryczne	7
4	Pomoc w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego	129
4.1	Efekt: uzyskał/a: R - rentę, E- emeryturę	90
5	Liczba wniosków skierowanych do sądu o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody	26

Na terenie Białegostoku funkcjonuje 7 grup samopomocowych zainicjowanych przez ZPS Nr 9 (ds. Osób Niepełnosprawnych). Działają one na terenie osiedli:

- Bacieczki i Dziesięciny (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i upośledzeniem umysłowym),
- Białostoczek (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i głuchonieme),
- Przyjaźń (dzieci z porażeniem mózgowym i osoby dorosłe z dysfunkcją narządu ruchu),
- Śródmieście (osoby ze schorzeniami psychicznymi i niedowidzące),
- Nowe Miasto (osoby z dysfunkcją narządu ruchu),
- Słoneczny Stok (osoby z dysfunkcją narządu ruchu),
- Starosielce (osoby z dysfunkcją narządu ruchu).

W realizacji zadań z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym MOPR współpracował z:

- organizacjami pozarządowymi wydającymi pomoc żywnościową w ramach Programu PEAD/FEAD - kierowano podopiecznych po odbiór żywności, informowano o sposobie i warunkach jej uzyskiwania oraz miejscach wydawania żywności,
- Dziennym Domem Pomocy Społecznej w zakresie uzyskania pomocy w formie usług (organizacja czasu wolnego, gimnastyka usprawniająca) oraz korzystania z posiłku, Białostockim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera, Klubem Pacjenta „Przystań” w Białymstoku, Centrum Charytatywnym Caritas Archidiecezji Białostockiej,
- lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi w sprawie monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych wymagających pomocy innych osób,
- Uniwersytetem III Wieku i innymi organizacjami seniorskimi - proponowano różne formy zagospodarowania wolnego czasu przez osoby starsze i niepełnosprawne,
- Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat” - dofinansowano uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wakacyjnych warsztatach terapeutycznych,
- Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei, Caritas Archidiecezji Białostockiej - w sprawie świadczenia usług opiekuńczych.

7. Pomoc osobom starszym

W strukturze MOPR funkcjonuje Klub Seniora, który jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Celem jego działalności jest aktywizacja środowiska seniorów zmierzająca do poprawy jakości życia, przeciwdziałanie osamotnieniu, izolacji społecznej i zagrożeniu marginalizacją społeczną.

Z oferty zajęć proponowanych przez Klub Seniora w 2014 r. skorzystało 179 osób. Podejmowano na ich rzecz następujące działania:

- zachęcanie i motywowanie do uczestniczenia w zajęciach, spotkaniach integracyjnych, edukacyjnych, wyjściach, wycieczkach,
- zachęcanie do utrzymania dobrych kontaktów z rodziną bliższą, dalszą oraz sąsiadami,
- wspieranie w sytuacjach trudnych życiowo,
- zachęcanie i informowanie o możliwościach korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, specjalistycznych usług medycznych, rehabilitacyjnych,
- informowanie o możliwości uzyskania świadczeń, m.in. z pomocy społecznej,
- rozmowy dotyczące zarządzania własnym budżetem,
- pomoc w uzupełnieniu wniosków i pism urzędowych.

W ramach działania Klubu realizowano projekty:

1) „Razem Lepiej” (imprezy integracyjne, spotkania okolicznościowe/liczba uczestników):

- Dzień Babci i Dziadka z udziałem przedszkolaków - 50 osób,
- karnawał na Białej - 44 osoby,
- jasełka we współpracy z Przedszkolem Samorządowym Nr 10 - 35 osób,
- Dzień Kobiet i Mężczyzn - 50 osób,
- pożegnanie karnawału - 44 osoby,
- poświęteczne spotkanie Wielkanocne - 48 osób,
- majówka - 56 osób,
- powitanie lata (impreza w ogrodzie) - 55 osób,
- pożegnanie lata (impreza plenerowa w Kopisku) - 49 osób,
- klubowy Dzień Seniora - 61 osób,
- spotkanie opłatkowe - 54 osoby,
- zabawa Sylwestrowa - 28 osób,
- imprezy imieninowe, urodzinowe, jubileuszowe - od 10 - 25 osób.

2) „Akademia twórczej jesieni” - w jego ramach odbyły się:

- w okresie bożonarodzeniowym 3 spotkania, w trakcie których śpiewano kolędy - uczestniczyło 25 osób,
- zajęcia teatralne (przygotowano sztukę „Parodia Kopciuszka”, którą wystawiano w Klubie Seniora przy Białej, Klubie „Relax”, Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym Sosienka w Sochoniach oraz na Ogólnopolskim przeglądzie scenicznym „Starsi Panowie Dwaj” w Solinie) - uczestniczyło 19 osób,
- czytanie poezji (cykl 5 spotkań pozwalających przypomnieć i poznać nowe utwory literackie, odkryć świat wartości i uczuć) - uczestniczyło 29 osób,

- warsztaty kulinarne (6 spotkań, w trakcie których seniorzy przygotowywali potrawy dietetyczne i wymieniali się przepisami) - uczestniczyły 32 osoby,
- zajęcia edukacyjne:
 - ✓ pierwsza pomoc (2 spotkania zorganizowane we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej) - uczestniczyły 32 osoby,
 - ✓ senior na czasie (2 spotkania zorganizowane we współpracy z Komendą Miejską Policji) - uczestniczyło 45 osób,
 - ✓ pomoc w obsłudze urządzeń multimedialnych - uczestniczyło 15 osób,
 - ✓ pielęgnacja dłoni - uczestniczyło 37 osób,
 - ✓ warsztaty pisarskie - uczestniczyło 10 osób.

Tabela Nr 31. Tematyka i liczba godzin zajęć, liczba osób uczestniczących

Rodzaje zajęć	Ilość godzin tygodniowo	Ilość godzin w roku	Liczba osób uczestniczących w zajęciach
zajęcia integracyjne	4	192	71
warsztaty muzyczne	1	48	44
tańce integracyjne	1	48	25
język angielski	1	36	13
zajęcia plastyczne	2	96	25

3) „Odkleić Seniora od telewizora” - w jego ramach odbyły się:

wyjazdy jednodniowe autokarowe/liczba uczestników:

- Elk - 45 osób,
- Kopisk - 49 osób;

wyjazdy zorganizowane komunikacją miejską:

- Supraśl - 19 osób,
- Sochonie - 25 osób,
- Choroszcz - 14 osób,
- Dojlidy Górne - 18 osób;

spacery:

- szlakiem Szopek Bożonarodzeniowych - 10 osób,
- dzielnica Bojary - 14 osób,
- Planty - Zwierzyniec (wielokrotnie) - od 8-15 osób jednorazowo,
- ogród działkowy Uroczysko - 18 osób;

wystawy, muzea, instytucje kulturalno-oświatowe i inne:

- Młodzieżowy Dom Kultury, sztuka „ALLO ALLO” - 20 osób,
- Muzeum Archidiecezjalne: Domowe pamiątki wiary, Gdzie kobiety tamtych lat, XX wieczne tkaniny - 31 osób,
- Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego: sztuka fotoreportażu, spotkanie poświęcone Ignacemu Paderewskiemu, życie i twórczość Alfonsa Karnego - 24 osoby,
- Muzeum Historyczne: Podlaski Wersal i jego tajemnice, Dzielnice naszego miasta - 42 osoby,
- Muzeum Ratusz: Drzeworyty japońskie - 17 osób,
- Euroregionalne Centrum Farmacji - 22 osoby,
- Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy - 14 osób,
- Sąd Rejonowy - 21 osób,
- wystawa „Lalki świata” WOAK - 15 osób,
- Książnica Podlaska, dział zbiorów specjalnych - 16 osób,
- kino Alfa: Jek Strong, Bogowie - 45 osób,
- warsztaty pisarskie - 10 osób.

4) „Wczasy na Białej”

W lipcu i sierpniu 2014 r. zorganizowano dwa turnusy wypoczynku letniego dla osób starszych. Wczasowicze mogli zrelaksować się w ogrodzie i wziąć udział w różnorodnych zajęciach. Dzień rozpoczynały zajęcia integracyjne. Następnie uczestnicy wspólnie przygotowywali śniadanie. Po posiłku seniorzy brali udział w proponowanych zajęciach. Nie zabrakło czasu na wspólne rozmowy oraz wypoczynek w ogrodzie - w ciepłej, pełnej humoru i życzliwości atmosferze. Uczestnicy mogli lepiej się poznać i wypełnić aktywnie wakacyjny czas. W projekcie uczestniczyło 27 osób z terenu miasta.

5) „Miejski Dzień Seniora”

To coroczna miejska impreza adresowana do osób starszych. Jej celem jest docenienie osób, które swoją działalnością przyczyniają się do polepszenia jakości życia białostockich seniorów. Na uroczystości w Auli Magna Pałacu Branickich obecnych było około 200 osób - podopiecznych Klubu Seniora oraz zarządy i przedstawiciele seniorskich organizacji pozarządowych z terenu Miasta Białegostoku. Imprezę honorowym patronatem objął Prezydent Miasta Białegostoku. Uczestnicy wysłuchali wystąpień okolicznościowych, a kulminacyjnym punktem uroczystości było wręczenie Listów Gratulacyjnych przez Prezydenta Miasta Białegostoku osobom aktywnie działającym na rzecz ludzi starszych. Impreza zakończyła się częścią artystyczną.

Podejmowane przez Klub Seniora działania przyczyniły się do integracji seniorów, ich aktywizacji w różnych sferach życia, umożliwiły realizację naturalnych dla tego wieku potrzeb w zakresie życia społecznego, zapobiegania marginalizacji społecznej seniorów, redukcji monotonii i bierności w życiu na rzecz efektywniejszego wykorzystania wolnego czasu, rozwoju zainteresowań, utrwalenia pozytywnych przyzwyczajeń, pobudzenia społecznej aktywności.

8. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Tabela Nr 32. Pomoc udzielona w 2014 r. osobom opuszczającym zakłady karne mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz ich rodzinom

Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego	178
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym	6
Liczba osób, które otrzymały pracę po opuszczeniu zakładu karnego	6
Liczba osób, które powróciły do rodziny/środowiska po opuszczeniu zakładu karnego	119

Tabela Nr 33. Formy działań podejmowanych na rzecz osób opuszczających zakłady karne i ich rodzin

Formy działań	Opis działań
Poprawa sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin (rodzaj udzielanych świadczeń z pomocy społecznej)	Udzielano pomocy finansowej w formie: zasiłków stałych, okresowych, celowych (na zakup opału, odzieży, obuwia, środków czystości, leków, żywności, biletu MPK, karty telefonicznej, opłaty mieszkaniowej, wyrobienie dowodu osobistego), zasiłków celowych na żywność w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, obiadów w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego.
Udzielanie poradnictwa prawnego, psychologicznego, prowadzenie pracy socjalnej z osobami zwalnianymi z zakładów karnych i ich rodzinami	Udzielano informacji o przysługujących uprawnieniach do korzystania z pomocy społecznej, rodzajach oferowanej pomocy finansowej; wskazywano podmioty na terenie miasta Białegostoku udzielające pomocy w formie schronienia, posiłku, żywności, odzieży; prowadzono poradnictwo dotyczące terapii dla rodzin (współzależniowych), kierowano do poradni odwykowych w celu podjęcia leczenia (wskazano dostępne poradnie); kierowano na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc; motywowano do aktywnego poszukiwania pracy, korzystania z kursów i szkoleń; wskazywano możliwość uczestnictwa w Centrach Integracji Społecznej; motywowano do podjęcia nauki; udzielano pomocy w zakresie kompletowania dokumentów do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności; wskazywano na możliwość uzyskania pomocy w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”; udzielano poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, prawnego; wspierano w wysiłkach zmierzających do odbudowy więzi rodzinnych; motywowano do wykorzystywania własnych możliwości, zasobów i uprawnień.
Znalezienie pracy przez byłych osadzonych	Zobowiązywano do rejestracji w urzędzie pracy w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy; motywowano do utrzymywania stałego kontaktu z urzędem pracy; mobilizowano do aktywnego poszukiwania pracy m.in. poprzez prowadzenie karty aktywności zawodowej; informowano o projekcie systemowym prowadzonym przez MOPR i wskazywano konkretne projekty realizowane przez inne instytucje; kierowano do udziału w Centrum Integracji Społecznej i Klubu Integracji Społecznej.

Działania w zakresie sytuacji mieszkaniowej osób skazanych i ich rodzin	Informowano o zasadach ubiegania się o przydział mieszkania z zasobów gminy, uzyskania dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego, o instytucjach znajdujących się na terenie miasta Białegostoku, które udzielają pomocy w formie schronienia, posiłku, żywności i odzieży; motywowano do składania wniosków o dodatek mieszkaniowy i dodatek energetyczny; informowano o możliwości ubiegania się o obniżkę czynszu i rozłożenia zaległości czynszowych na raty; realizowano Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności.
Formy pracy z osobami skazanymi, wspierające proces ich reintegracji społecznej	Prowadzono pracę socjalną, pomagano w załatwianiu spraw urzędowych, prowadzono aktywizację społeczno-zawodową.
Formy współpracy ze służbą więzienną	Współpracowano ze służbą więzienną polegającą na wymianie informacji dotyczących osób osadzonych bądź opuszczających ZK.
Współpraca z ngo na rzecz osób skazanych i ich rodzin	Informowano o zakresie pomocy oferowanej przez organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Białegostoku; informowano o możliwości uzyskania żywności (także FEAD), odzieży, schronienia - w szczególności w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”, SPR „Droga”, Caritas, „Eleos”, Stowarzyszeniu „Ku Dobrej Nadziei”, PKPS, PCK; współpracowano przy rekrutacji do CIS i KIS; współpracowano z Zespołem Kuratorskiej Zawodowej Służby Sądowej.

IV. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPR w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2014 r. dofinansował ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych następujące zadania:

- likwidację barier technicznych, w komunikowaniu się, architektonicznych,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- rehabilitację dzieci i młodzieży.

Tabela Nr 34. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2014 r.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba wniosków	Liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania	Budżet
1.	Bariery techniczne	38	14	17 194	17 194
2.	Bariery w komunikowaniu się	70	7	12 805	12 806
3.	Bariery architektoniczne	44	10	59 999	60 000
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 943	1 858	782 245	783 839
5.	Sprzęt rehabilitacyjny	16	14	9 306	9 320
6.	Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	990	285 848	340 000
		Dzieci	119	54 074	
7.	Warsztaty terapii zajęciowej			1 655 919 + 40 000*	1 657 152 + 40 000*
Razem		3 220	2 176	2 917 390	2 920 311

* w 2014 r. Uchwałą Rady Miasta Białystok nr LXII 12/14 z dnia 23 czerwca 2014 r. przeznaczono kwotę 40 000 zł na dofinansowanie działania 1 warsztatu terapii zajęciowej w związku ze zwiększeniem liczby uczestników warsztatu.

Tabela Nr 35. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2014 r. w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży

Lp.	Rehabilitacja dzieci i młodzieży	Liczba wniosków	Liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie	Kwota wypłaconego dofinansowania	Budżet
1.	Bariery techniczne	1	1	7 140	7 140
2.	Bariery w komunikowaniu się	7	4	6 158	6 158
3.	Bariery architektoniczne	3	2	10 798	10 798
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	211	205	173 726	173 760
5.	Sprzęt rehabilitacyjny	2	2	2 144	2 144
Razem		224	214	199 966	200 000

Na terenie Miasta Białegostoku w 2014 r. funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej, gdzie do końca sierpnia rehabilitacji poddawanych było 112 osób niepełnosprawnych. Uchwałą Rady Miasta Białegostoku nr LXII 12/14 z dnia 23 czerwca 2014 r. przeznaczono kwotę 40 000 zł na dofinansowanie ze środków PFRON działania warsztatu terapii zajęciowej w związku ze zwiększeniem liczby uczestników warsztatu. Z dniem 1 września 2014 r. Caritas Archidiecezji Białostockiej zwiększyła o 5 osób liczbę uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela Nr 36. Wykaz działających na terenie Miasta Białegostoku warsztatów terapii zajęciowej

Lp.	Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu (ul.)	Liczba uczestników	Rodzaj schorzeń i dysfunkcji uczestników warsztatu	Budżet ogółem w zł	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON	Kwota dofinansowania wypłaconego z budżetu Miasta	Kwota niewykorzystanych środków z dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON
1.	Fundacja AC ul. 42 Pułku Piechoty 50	Storczykowa 7	25	upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	411 000	368 667	40 963	74
2.	Spółdzielnia SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	Kraszewskiego 26/2	22	dysfunkcja narządu wzroku, schorzenia współistniejące	361 680	325 512	36 168	389
3.	Caritas Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32	Knyszyńska 12a	40	upośledzenie umysłowe i inne przyczyny niepełnosprawności	619 844	517 860 + 40 000	61 984	128
4.	P.W. „JARD” Al. Jana Pawła II 54	Transportowa 4	30	choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	493 200	443 880	49 320	473
Razem			117	X	1 885 724	1 695 919	188 435	1 064

MOPR w 2014 r. w ramach pilotażowego Programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON do dnia 30 sierpnia 2014 r. przyjmował wnioski dotyczące udziału w Module I tj. w następujących obszarach:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

W ramach programu „Aktywny samorząd” wpłynęły 84 wnioski, w tym zweryfikowano negatywnie pod względem formalnym 7 wniosków, a 77 wniosków przeznaczono do dofinansowania. Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON (łącznie 506 266 zł) w dwóch transzach:

I transza - 309 826 zł,

II transza - 196 440.

Ośrodek pozytywnie rozpatrzył 52 wnioski (zawarto 52 umowy na kwotę 493 390 zł). 52 osobom wypłacono dofinansowanie w wysokości 493 013 zł. Na obsługę realizacji programu wydano 1 740 zł.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ O DODATKACH MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH

1. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Kwoty kryteriów dochodowych do dnia 31.10.2014 r. wynosiły 539 zł na osobę w rodzinie i 623 zł na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne; od dnia 1.11.2014 r. kryteria dochodowe wynosiły: 574 zł na osobę w rodzinie i 664 zł na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne.

Wysokość wypłacanych zasiłków rodzinnych:

- 77 zł na dziecko do 5 lat,
- 106 zł na dziecko w wieku od 6 do 18 lat,
- 115 na dziecko w wieku od 19 do 24 lat.

W 2014 r. przyjęto 12 938 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym:

- zasiłki rodzinne i opiekuńcze - 10 687,
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - 2 251.

W sprawie świadczeń rodzinnych wydano 17 173 decyzji dla 10 556 rodzin, z tego 5 780 rodzinom przyznano zasiłki rodzinne (w tym: na 1 dziecko - 2 562 rodzinom, na 2 dzieci - 2 267 rodzinom, na 3 dzieci - 720 rodzinom, na 4 i więcej dzieci - 231 rodzinom), w tym:

- przyznających - 14 122,
- odmownych - 969,
- zmieniających/uchylających - 862,
- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia - 502,
- rozkładających na raty należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 50,
- częściowo umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 21,
- odmawiających umorzenia nienależnie pobranych świadczeń - 25,
- uchylających z powodu zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - 185,
- całkowicie umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 22,
- umarzających postępowanie, stwierdzających wygaśnięcie decyzji, wstrzymujących i wznowiających wypłatę świadczeń - 415.

Tabela Nr 37. Informacja dotycząca wydatkowanych w 2014 r. środków oraz liczba wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	11 213 298	114 457
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	5 496 535	39 915
2.1.	urodzenia dziecka	761 000	761
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 057 054	2 644
2.3.	samotnego wychowywania dziecka, z tego wypłacone na podstawie:	1 215 500	6 958
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	657 520	8 699
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	690 800	6 908

2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	20 700	270
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 093 961	13 675
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (wiersz 1 + wiersz 2)	16 709 833	154 372
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	9 568 628	62 544
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	5 935 421	8 029
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	331 657	646
7.	Zasiłek dla opiekuna	3 099 897	6 325
8.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego (100 zł)	300	3
9.	Świadczenia opiekuńcze (4 + 5 + 6 + 7 + 8)	18 935 903	77 547
10.	Razem (wiersz 3 + wiersz 9)	35 645 736	231 919
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	2 215 000	2 215
12.	Razem świadczenia rodzinne	37 860 736	234 134
13.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 846 226	10 306
14.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	220 000	3 899
15.	Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	1 587 000	7 935
16.	Ustawowe odsetki (art. 2 ust. 3 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekuna)	102 068	402
	Razem	41 616 030	256 676

W 2014 r. na podstawie Uchwały Nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2005 r. wypłacono podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 755 rodzinom, w liczbie 761 świadczeń na kwotę 380 500 zł.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego marszałek województwa wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W 2014 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 1 451 świadczeń na kwotę 223 158 zł.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (w tym zwroty w wyniku zgonu świadczeniobiorcy) w wysokości 284 474 zł.

2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

2.1. Fundusz alimentacyjny

W 2014 r. przyjęto 2 016 wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano 2 548 decyzji dla 1 556 rodzin, w których było 2 327 osób uprawnionych do tych świadczeń, w tym:

- przyznających - 2101,
- odmownych - 109,
- zmieniających - 138,
- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia - 126,
- rozkładających na raty należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 24,
- częściowo umarzających należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń - 10,
- umarzających w całości należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 5,
- odmawiających umorzenia nienależnie pobranych świadczeń - 17,
- odraczających termin płatności - 3,
- uchylających decyzje i umarzających postępowanie - 15.

Tabela Nr 38. Kwota wydatków wypłaconych w ramach funduszu alimentacyjnego i liczba świadczeń

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	10 374 066	27 404

W 2014 r. dokonano zwrotu:

- nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 72 932 zł,
- nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej - 1 492 zł.

2.2. Dłużnicy alimentacyjni

W 2014 r. wydano 3 937 decyzji w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych, w tym:

- o zwrocie należności przez dłużnika alimentacyjnego - 2 629,
- w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 181,
- wydanych na wniosek dłużnika alimentacyjnego dotyczących zadłużenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego - 713, w tym:
 - ✓ odmawiających umorzenia - 298,
 - ✓ rozkładających na raty - 85,
 - ✓ odraczających termin płatności - 291,
 - ✓ umarzających częściowo zadłużenie - 35,
 - ✓ umarzających w całości zadłużenie - 4,
- wydanych na wniosek dłużnika alimentacyjnego dotyczących zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 12, w tym:
 - ✓ odmawiających umorzenia - 6,
 - ✓ rozkładających na raty - 1,
 - ✓ odraczających termin płatności - 3,
 - ✓ umarzających częściowo zadłużenie - 1,
 - ✓ umarzających w całości zadłużenie - 1,
- umarzających postępowanie - 402.

W 2014 r. dokonano zwrotu świadczeń przez dłużników alimentacyjnych z tytułu:

- wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 1 283 338 zł,
- wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 137 619 zł.

W 2014 r. podjęto 5 183 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Tabela Nr 39. Informacja w zakresie podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2014

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań
1	Wydanie wniosku o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego	1204
2	Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego	638
3	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	638
4	Zwrócenie się z wnioskiem do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	453
5	Zobowiązanie się dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	27
6	Informacje od starosty o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy (zarejestrowanie się w powiatowym urzędzie pracy, przyjęcie propozycji pracy)	2
6	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	573
7	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	169
8	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	366
9	Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	500
10	Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	355
11	Skierowanie wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	12
12	Przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy (należności wypłacone z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej)	298
13	Złożenie do Sądu wniosku w sprawie ustanowienia kuratora dłużnikowi alimentacyjnemu	281

3. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2014 r. złożono 11 682 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 12 290 decyzji dla 6 145 rodzin, w tym:

- przyznających - 11 123,
- odmownych - 559,
- zmieniających/uchylających - 94,
- wstrzymujących wypłatę dodatku mieszkaniowego - 138,
- wznawiających wypłatę dodatku - 102,
- stwierdzających wygaśnięcie decyzji - 59,
- stwierdzających umorzenie postępowania - 215.

W 2014 r. przeprowadzono 1 047 wywiadów środowiskowych, w wyniku których wydano:

- decyzji odmownych - 119,
- decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy - 886,
- sprawy w trakcie załatwiania - 42.

Tabela Nr 40. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków na dodatki mieszkaniowe w 2014 r.

Dodatki mieszkaniowe przyznane decyzją - kwota świadczeń (w zł) (z tego użytkownikom mieszkań):	16 045 179
- komunalnych	6 551 229
- spółdzielczych	5 642 227
- wspólnot mieszkaniowych	1 728 068
- prywatnym	129 727
- towarzystw budownictwa społecznego	1 571 859
- innych	422 069
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych (z tego użytkownikom mieszkań):	68 549
- komunalnych	23 879
- spółdzielczych	29 499
- wspólnot mieszkaniowych	8 652
- prywatnym	390
- towarzystw budownictwa społecznego	4 762
- innych	1 367
Średnia kwota wypłaconych dodatków (w zł) (z tego użytkownikom mieszkań):	234
- komunalnych	274
- spółdzielczych	191
- wspólnot mieszkaniowych	200
- prywatnym	333
- towarzystw budownictwa społecznego	330
- innych	309

4. Dodatki energetyczne

Od dnia 1 stycznia 2014 r. odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej przysługuje dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. W Białymstoku dodatek energetyczny przyznaje i wypłaca MOPR.

W 2014 r. złożono 3 285 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 3 285 decyzji dla 2 758 rodzin, w tym:

- przyznających - 3 273,
- odmownych - 5,
- zmieniających/uchylających - 5,
- wstrzymujących wypłatę dodatku energetycznego - 2.

Tabela Nr 41. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków na dodatki energetyczne w 2014 r.

Wyszczególnienie	Kwota wydatków w zł	Liczba świadczeń
Dodatek energetyczny odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej	163 837	11 147

VI. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI

1. W 2014 r. w celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej MOPR współpracował z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, a w szczególności:
 - z Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Białymstoku - zapewnienie posiłku, usług opiekuńczych w formie organizacji czasu wolnego, gimnastyki usprawniającej;
 - z Caritas Archidiecezji Białostockiej - wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w domu dla bezdomnych, noclegowni i ogrzewalni; kierowanie osób i rodzin w celu zaopatrzenia w odzież; kierowanie osób bezrobotnych/zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa Centrum Integracji Społecznej; w zakresie zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD; współdziałanie przy organizacji spotkania integracyjnego z osobami bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością z terenu Białegostoku z okazji „Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem”; z parafialnymi oddziałami Caritas Archidiecezji Białostockiej - organizowanie czasu wolnego dzieciom, zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego oraz zapewnienie wyprawki szkolnej dzieciom z rodzin najuboższych;
 - z Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej - w zakresie zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD; w zakresie zapewnienia wyprawki szkolnej i wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych;
 - ze Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” - wskazywanie osobom bezdomnym możliwości uzyskania schronienia w pokojach treningowych i ogrzewalni; zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; kierowanie osób wykluczonych społecznie, w tym bezrobotnych do uczestnictwa Centrum Integracji Społecznej, kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD;
 - ze Stowarzyszeniem na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS” - kierowanie osób wykluczonych społecznie, w tym bezrobotnych do uczestnictwa Centrum Integracji Społecznej;
 - ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga” - kierowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w Klubie Integracji Społecznej, kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD; w zakresie zapewnienia wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych oraz w zakresie udzielania pomocy rodzinom wykazującym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
 - z Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - kierowanie dzieci do ośrodków wsparcia dziennego, kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD, w zakresie zapewnienia wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych; kierowanie osób bezdomnych w celu uzyskania pomocy, np. posiłku, odzieży;
 - ze Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat” - wskazywanie osobom bezdomnym, które opuściły zakłady karne, możliwości uzyskania schronienia; kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD;
 - z Zarządem Mienia Komunalnego - informowanie klientów o możliwości ubiegania się o mieszkanie z zasobów gminy, popieranie ich wniosków o przydział lokalu, udzielanie informacji osobom i rodzinom zamieszkującym w lokalach komunalnych o możliwości przystąpienia do „Programu Pomocy Osobom i Rodzinom Zagrożonym Eksmisją” oraz o możliwości uzyskania ulg w opłatach mieszkaniowych;
 - z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, doradcami zawodowymi - kierowanie osób do prac społecznie użytecznych, na kursy, szkolenia, do klubu pracy; w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy;
 - ze Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok-Eindhoven - kierowanie osób i rodzin celem uzyskania pomocy żywnościowej, w tym w ramach programu PEAD/FEAD, uzyskania pomocy w formie wypożyczenia podręczników dzieciom do szkoły lub zakupienia ich przez Stowarzyszenie;
 - ze Stowarzyszeniem „Jeden Świat”, Stowarzyszeniem „Teatr Okno”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Klubem „Dobra Nowina”, Kuratorium Oświaty - w zakresie zapewnienia wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych;
 - z jednostkami ochrony zdrowia, a zwłaszcza szpitalami - w celu objęcia osób nieubezpieczonych ubezpieczeniem zdrowotnym, a w razie potrzeby - usługami opiekuńczymi po zakończeniu leczenia;

- z lekarzami, w tym rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi - wymiana informacji, wspólne wizyty w środowisku, uzyskanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów pomocy społecznej, w tym w celu złożenia wniosku o leczenie psychiatryczne;
 - ze szkołami - współpraca z pedagogami, zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży;
 - ze żłobkami i przedszkolami - zapewnienie posiłku dzieciom;
 - z sądami, kuratorami sądowymi - wymiana informacji, kierowanie wniosków o objęcie kuratelą;
 - Policją, Strażą Miejską, Fundacją Spe Salvi oraz mieszkańcami miasta Białegostoku - we wskazywaniu miejsc pobytu osób bezdomnych w celu objęcia ich ochroną przed skutkami zimy;
 - z klubami abstynenckimi, poradniami i ośrodkami terapii - celem uzyskania diagnozy w zakresie uzależnienia od alkoholu oraz kierowania osób uzależnionych i współuzależnionych na terapię;
 - z Klubem Pacjenta „Przystań”, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Radość” Dzielnicy Dziesięciny II, Stowarzyszeniem „Pomoc Osobom z Chorobą Alzheimera” - w sprawach osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych;
2. Zadania Środowiskowego Domu Samopomocy realizowano we współpracy z następującymi podmiotami:
- służba zdrowia: poradnia zdrowia psychicznego, edokrynologiczna, neurologiczna, stomatologiczna, rehabilitacyjna, poradnia rodzinna, Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ w Choroszczy, Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna,
 - placówki oświatowe, kulturalne i sportowe: Szkoła Tańca „Twist”, Zespół taneczny „Terne Roma” w Białymstoku, Fundacja Edukacji Twórczości w Białymstoku, Szkoła Katolicka im. Matki Bożej Miłosierdzia w Białymstoku, PSM II stopnia w Białymstoku i Ełku, Opera i Filharmonia Muzyczna w Białymstoku, pracownia muzyczna w DPS przy ul. Baranowickiej w Białymstoku, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego Dział Zbiorów Specjalnych w Białymstoku, pływalnia, Galeria im. Ślendrańskich,
 - organizacje pozarządowe, m.in. Klub Integracyjny dla Dorosłych Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie „Alpi”, Stowarzyszenie „My dla innych”,
 - inne m.in. Archidiecezjalne Seminarium Duchowne w Białymstoku.
3. Zadania z zakresu wspierania rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze w opiece nad dziećmi realizowano we współpracy z jednostkami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny, takimi jak:
- żłobki, przedszkola, szkoły: podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne,
 - pogotowie opiekuńcze, świetlice socjoterapeutyczne, zawodowe rodziny zastępcze, POW „Jedynka” i „Dwójka”, rodzinne pogotowie opiekuńcze,
 - organizacje pozarządowe, stowarzyszenia m.in.: Centrum Darów „Samarytanin”, Caritas „Eleos”, „Droga”, „Wiosna”, Kontakt Miast Białystok-Eindhoven, „Przyjaciele”, „Szansa”, KLANZA, Monar, Fundacja Edukacji i Twórczości (obecnie Fundacja DIALOG), EUREKA, MOKiT, TPD, RODK, Axon,
 - kuratorzy sądowi, sąd rejonowy i okręgowy, komornicy,
 - szpitale i poradnie lekarskie, lekarze rodzinni, położne; poradnie zdrowia psychicznego, poradnie terapii uzależnień,
 - Urząd Miejski w Białymstoku, Komenda Miejska Policji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Zarząd Mienia Komunalnego.
4. Zadania MOPR z zakresu organizacji pieczy zastępczej Zespół ds. Pieczy Zastępczej realizował przy współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.
- W ramach współpracy podejmowane były m.in. następujące działania:
- informowanie rodzin zastępczych o inicjatywach podejmowanych przez Ośrodek Konsultacyjno-Szkoleniowy prowadzony przez Fundację Edukacji i Twórczości,
 - udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta,
 - udział w grupach roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok do pracy z rodzinami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte problemem przemocy w rodzinie,
 - zgłoszono 6 wychowanków rodzin zastępczych do projektu „Aktywność kluczem do sukcesu” realizowanego przez Zespół Funduszy Europejskich MOPR; wychowankowie wzięli udział w warsztatach aktywizacji zawodowej, zaś 5 osób w wyjazdowych warsztatach rozwoju osobistego;

ponadto 2 osoby uczestniczyły w warsztatach carvingu, 5 ukończyło kurs prawa jazdy, 4 - kurs pierwszej pomocy przedmedycznej,

- we współpracy z Ośrodkiem Adopcyjnym dokonywano oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz kierowano dzieci do adopcji.

Realizując zadania pracownicy ZPZ byli w stałym kontakcie z sądami, kuratorami, szpitalami, instytucjami oświatowymi, powiatowymi centrami pomocy rodzinie.

5. W zakresie realizacji zadań na rzecz osób starszych Klub Seniora współpracował z organizacjami pozarządowymi m.in. Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Samotnym i Niepełnosprawnym „Nadzieja”, Zarządem Okręgowego Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszeniem Samopomocowym Rada Seniorów dz. Antoniuk, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Radość, Stowarzyszeniem Samopomocowym „Orchidea”, Grupą Samopomocową „Sokoły”, Duszpasterstwem Emerytów i Rencistów, Przedszkolem Samorządowym Nr 10, Książnicą Podlaską Dział Zbiorów Specjalnych, Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym Sosenska, Klubem „Relax”, muzeami: Archiwum i Muzeum Archidiecezjalnym w Białymstoku, Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego, Muzeum Podlaskim w Białymstoku.
6. Pracownicy socjalni MOPR w oparciu o rozpoznane potrzeby środowiska podejmowali inicjatywy organizowania społeczności lokalnej współpracując z 48 podmiotami, w tym m.in.:
 - ZPS Nr 1 we współpracy z Klubem Dziecięcym „Ku Dobrej Nadziei” zorganizował imprezę noworoczną dla 60 dzieci w przedziale wiekowym 2-15 lat,
 - ZPS Nr 5 w ramach aktywizacji środowiska:
 - ✓ angażował się w pomoc w rozprowadzeniu żywności z Banku Żywności wydawanej przez Parafialny Zespół „Caritas” przy Parafii Kościoła Św. Kazimierza,
 - ✓ nawiązał współpracę z Caritas Archidiecezji Białostockiej - Zespół Parafialny przy Kościele Św. Kazimierza i uzyskał możliwość zabezpieczenia wypoczynku na koloniach letnich dla 23 dzieci,
 - ✓ zorganizował i przygotował zabawę choinkową dla 63 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z osiedla Dziesięciny, Dziesięciny II i Zawady,
 - ZPS Nr 7 w ramach aktywizacji środowiska:
 - ✓ zainicjował i we współpracy z mieszkańcami osiedla Barszczańska - Klepacka przeprowadził akcję mającą na celu:
 - budowę placu zabaw typu „Ogród Jordanowski”,
 - poprawę standardu życia mieszkańców poprzez przeprowadzenie dezynsekcji,
 - ✓ zainicjował (wychodząc naprzeciw oczekiwaniom) spotkania mieszkańców z przedstawicielem Zarządu Mienia Komunalnego i Rady Miasta na temat podniesienia bezpieczeństwa, tj. zwiększenia ilości patroli Policji i Straży Miejskiej na osiedlu Barszczańska - Klepacka (odbyły się one w dniach 13.02.2014 r., 26.03.2014 r., 25.04.2014 r.),
 - ✓ we wrześniu 2014 r. we współpracy ze Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok-Eindhoven utworzył grupę samopomocową dla osób doznających przemocy (jej działania prowadzone są nadal w siedzibie Stowarzyszenia „My Dla Innych”) obejmującą swoim zasięgiem osiedla Zielone Wzgórza, Słoneczny Stok, Starsielce i Leśna Dolina,
 - ✓ podjął współpracę ze Stowarzyszeniem na rzecz integracji dzieci i młodzieży „Przyjaciele z Osiedla” - w celu objęcia opieką dzieci zagrożonych wejściem w konflikt z prawem,
 - ✓ we współpracy ze Stowarzyszeniem „Aktywne Osiedle” podjął próbę pozyskania lokalu z zasobów ZMK na osiedlowy Klub samopomocowy,
 - ✓ we współpracy ze Stowarzyszeniem „My dla innych” w dniu 5.12.2014 r. przeprowadził akcję „Mikołajkowe wietrzenie magazynów”,
 - ✓ w lutym 2014 r. zaproszono wychowawców podwórkowych do objęcia swoimi działaniami dzieci i młodzież osiedla Barszczańska - Klepacka,
 - ✓ w miesiącu lipcu 2014 r. rozpoczęto akcję przekazywania odzieży, obuwia, zabawek i wyposażenia mieszkań między mieszkańcami.

W ramach organizowania społeczności lokalnej odbyło się łącznie 25 wydarzeń lokalnych. Poza grupą samopomocową dla osób doznających przemocy na terenie miasta Białegostoku działa 7 grup obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne.

7. Praktyki

W 2014 r. praktyki zawodowe w MOPR odbywali głównie studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku kierunku praca socjalna, a także studenci Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku z kierunków: pracy socjalna, psychologia.

Praktyki zawodowe odbyło 15 studentów. Ponadto umożliwiono 4 osobom przeprowadzenie badań naukowych celem przygotowania prac licencjackich i magisterskich.

8. Współpraca z mediami

Dyrekcja oraz upoważnieni pracownicy wielokrotnie udzielali informacji bądź wypowiadali się w mediach na tematy z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych.

Udzielono m.in. wywiadu:

- Gazecie Wyborczej na temat pomocy osobom doświadczającym przemocy. Wywiad zamieszczono na nowo utworzonym portalu internetowym dla kobiet „Obcasy Podlasia”,
- Telewizji Białystok realizującej program dotyczący profilaktyki alkoholowej. W oparciu o nagrany materiał zrealizowano dwa programy: jeden pt. „Konflikt a przemoc. Rodzina z problemem alkoholowym”, drugi pt. „Świat dziecka wolny od alkoholu. Jak to zrobić?”. Programy były emitowane wielokrotnie na antenie TV Białystok;
- Telewizji TVN 24 na temat przemocy w rodzinie, zwłaszcza wobec kobiet,
- Radiu Białystok - dotyczył przemocy w rodzinie. Audycja pt. „Masz prawo” była realizowana w ramach ogólnopolskiej akcji „16 dni przeciwko przemocy”.

Ponadto w ramach współpracy z mediami:

- ukazały się 4 artykuły w prasie („Kurier Poranny”, „Drogi Miłosierdzia”),
- dwukrotnie wystąpiono w audycji radiowej (Radio I, Radio Białystok),
- wzięto udział w programie telewizyjnym (Telewizja Trwam).

VII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE

Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudniał 420 osób, spośród których 174 to pracownicy socjalni. 335 pracowników MOPR posiadało wykształcenie wyższe, 66 osób - policealne, 17 osób - średnie, 1 osoba - zasadnicze zawodowe i 1 osoba - podstawowe. Specjalizacją legitymowało się 52 pracowników Ośrodka, w tym: specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny posiadało 36 osób, specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny 3 osoby, specjalizację z organizacji pomocy społecznej 14 osób.

W ramach zatrudnienia subsydiowanego pracowało 19 osób (staże - 4, roboty publiczne - 10, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne - 5). Realizację zadań Ośrodka wspierało 17 wolontariuszy.

Podnoszenie kwalifikacji pracowników

Zmiany przepisów prawa z szeroko rozumianego obszaru wsparcia społecznego, jak również nakładanie nowych zadań oraz coraz bardziej złożone problemy społeczne wymagają systematycznego kształcenia i podwyższania kwalifikacji kadry pomocy społecznej. Dlatego pracownicy MOPR brali udział w wielu kursach specjalistycznych, szkoleniach i innych formach kształcenia, podnosząc kwalifikacje i umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania zadań.

W 2014 r. 148 pracowników Ośrodka uczestniczyło w 105 szkoleniach oraz 73 osoby wzięły udział w 26 konferencjach (niektórzy pracownicy kilkukrotnie).

Wybrane szkolenia, w jakich uczestniczyli pracownicy MOPR:

- Akademia Profilaktyków,
- Akademia Rodziców,
- Asystent rodziny,
- Dialog motywacyjny,
- Dziecko a sytuacja przemocy w rodzinie - kwestie prawne,
- Empatia wobec siebie, empatia wobec innych,
- Fundusz alimentacyjny 2014 - aktualne problemy,
- Interwencja kryzysowa - podstawy profesjonalnej pomocy,
- Kodeks Postępowania Administracyjnego w jednostkach pomocy społecznej,
- Mediacje rodzinne,
- Model wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce,
- Motywowanie do zmian w pracy asystenta rodziny,
- Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w kontekście nowych dróg aktywizacji klientów,
- Organizowanie społeczności lokalnej: PAL, CAL,
- Praca z beneficjentem wywodzącym się z innej kultury,

- Praca z dzieckiem i osobą agresywną,
- Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- Praca z rodziną z problemem przemocy,
- Praca z rodziną, w której współwystępują przemoc i choroba psychiczna,
- Praca i kontakt z osobą doznającą przemocy podczas realizacji procedury Niebieskie Karty,
- Praca z osobą zaburzoną psychicznie i jej rodziną,
- Pracownik socjalny specjalizacja I stopnia,
- Program Aktywizacja i Integracja,
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w praktyce organów ścigania,
- Przemoc w rodzinie - nowoczesne kierunki pomagania,
- Przewodnik po usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek resocjalizacyjnych,
- Rodzeństwo bez rywalizacji, czyli jak pomóc dzieciom żyć w zgodzie by samemu żyć z godnością,
- Rozliczanie wniosków o płatność, zasady promocji i kontroli w projektach realizowanych w ramach POKL,
- Seminarium „Tworzenie strategii pracy z rodziną w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej”,
- Socjoterapia,
- Sposoby negocjacji i radzenia sobie z psychomanipulacją,
- Standardy pracy socjalnej z osobami bezdomnymi,
- Standardy usług i modele instytucji pomocy i integracji społecznej,
- Stres, wypalenie zawodowe i asertywność,
- Studium Pomocy Psychologicznej dla Par,
- System wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych,
- Szkolenie dotyczące specyfiki społeczno-kulturowej środowiska romskiego,
- Szkolenie z nowych technologii pracowników 45+ zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych,
- Szkoła Mediacji,
- Szkoła dla rodziców i wychowawców - warsztaty psychoedukacyjne dla profesjonalistów,
- Świadczenia rodzinne 2014 - aktualne problemy,
- Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach I i II stopnia,
- Trening zastępowania agresji,
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego,
- Zawieranie kontraktów socjalnych i wywiad środowiskowy.

Udział w konferencjach

Wybrane konferencje, w których udział wzięli przedstawiciele MOPR/organizator konferencji:

- Asysta usamodzielnienia (Towarzystwo Psychoprofilaktyczne, Federacja Na Rzecz Reintegracji Społecznej, Fundacja Edukacji i Twórczości, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”),
- „Bezpieczna rodzina” (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku),
- „Białystok rodzinie - wspólna troska”.
- „Dziecko krzywdzone - profilaktyka i pomoc” (Fundacja „Dzieci niczyje”, The Velux Foundations, PSPiA KLANZA O/Białostocki, ROPS w Białymstoku),
- Nowy model współpracy instytucji rynku pracy (Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland”),
- XIV Ogólnopolska Konferencja Pracowników Socjalnych „Kontrakt socjalny w procesie aktywizacji osób i rodzin szansą na nową jakość pracy socjalnej” (Centrum AV Częstochowa),
- Opieka nad osobami ze schorzeniami układu nerwowego w Białymstoku - jaka jest? (Stowarzyszenie „Dobrze być razem”),
- Partycypacja, różnorodność, kompleksowość - rozwój usług dla rodzin (Prezydent RP, Konwent Marszałków, Fundacja Rozwoju Dzieci im. J.A. Komeńskiego),
- Perspektywa zmian w pomocy społecznej (Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum”, MOPS w Olsztynie),
- Postaw na pracę - Współpraca międzysektorowa na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnością (Fundacja Aktywizacja),
- „Prawa dziecka a problem ubóstwa wśród dzieci” (Przedstawicielstwo Flandrii przy Ambasadzie Belgii w Polsce),

- Rewitalizacja społeczna (Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL),
- Rewitalizacja społeczna (MPiPS i Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich),
- Spotkanie Rady ds. Polityki Senioralnej (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej),
- Metoda tutoringu - innowacyjnym sposobem w pracy resocjalizacyjnej” (Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, Akademia Kultury Informacyjnej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego),
- Zobacz i otwórz się na wolontariat (Fundacja „SPE SALVI”),
- III Zjazd Asystentów (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Miasto Białystok, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”).

VIII. PRZEPISY PRAWNE

Zadania gminy i powiatu w 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizowała w oparciu o niżej wymienione przepisy:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 przyjęta Uchwałą Nr XXI/199/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 grudnia 2011 r.,
2. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2015 przyjęty Uchwałą Nr VII/40/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 lutego 2011 r.,
3. Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2014-2016 przyjęty Uchwałą LI/593/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 listopada 2013 r.,
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163),
5. Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. poz. 1024)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1650, z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2013 r. poz. 788, z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.),
18. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013r. poz. 966, z późn. zm.),
20. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
21. oraz inne ustawy i przepisy wykonawcze.